

Szemléletváltásra van szükség

Műtrágya nélkül is lehet gazdálkodni

Több országban végzett hatvanezer mérés áll a technológia mögött – állítja a cég

Forrás: agrobio.hu

Háromnapos székelyföldi előadás-sorozatot tartott múlt héten a magyarországi Agrobio Hungary Kft., amely az általa kifejlesztett termelés- és talajjavító termékekről is beszélt a gazdáknak. Megyénkben csak egy rendezvényre került sor, múlt szombaton délután

Nyáradszeredában találkozott a szakember az érdeklődőkkel.

Gligor Róbert László

(Folytatás a 4. oldalon)

Vírusa „bújócskát játszik” velünk

A hírek szerint az ország két nagyvárosában, Temesváron és Kolozsváron járványszerűen terjed a bárányhimlő (varicella) nevű fertőző gyermekbetegség. Legjellemzőbb tünetei a vörös, majd hólyagos és viszkető kiütések, és mivel nagyon ragályos, megfertőződhetnek azok a felnőttek is, akik gyermekkorukban nem kapták el a bárányhimlőt.

5.

„A magyar nyelv mellett döntöttem”

Kovács Margit első fokozatú magyar-francia szakos tanárnő mestersége és hobbija is egyben a tanítás, amelynek tárgyát az egyik legszebb és legfontosabb tantárgy, a magyar nyelv és irodalom képezi. Anyanyelvünk különös szépsége és gazdagsága mellett tanításának módszertanát is oktatva válhatott az erdélyi magyar tanító- és óvodapedagógus-képzés egyik legismertebb és legelismertebb személyiségévé. Tevékenysége annyira színes, gazdag és szerető, hogy egy riportban lehetetlen minden ágát-bogát számba venni.

6.

Tavaszi veteményezés

Ajánlott még ezekben a csapadékos időszakot megelőző hetekben, napokban veteményezni, mert így az elvetett magok sokkal jobban kicsíráznak. Szem előtt kell tartani, hogy könnyen változik a hőmérséklet, és bármikor számíthatunk talaj menti fagyokra is.

7.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- > kontaktlencse-felírás és rendelés
- > ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- > mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- > a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- > kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- > korszerű számítógép-vezérelésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- > szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- > új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- > terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

SAMIRA üzlet

– Marosvásárhely, Bartók Béla utca 1–3. szám –

Hagyományos tavaszi szőnyegvásár

március 30. – április 3. között!

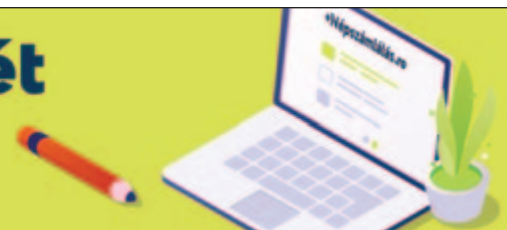
Naponta 9–20 óra között szőnyegek, futószőnyegek nagy választéka kedvezményes áron!

Ajándék vár minden vásárlóra!

Telefon: 0265/269-295; 0740-187-603.

Kezdje az online kérdőív kitöltését
a **nepszamlalas.ro-n!**

CCCCCCCCCCCC

MÁRCIUS

31., csütörtök

A Nap kel
7 óra 5 perckor,
lenyugszik
19 óra 49 perckor.
Az év 90. napja,
hátravan 275 nap.

**Isten éltesse!*

Ma ÁRPÁD,

holnap HUGÓ napja.

HUGÓ: több germán név rövidülése.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2022. március 30.

1 EUR 4,9470

1 USD 4,4372

100 HUF 1,3484

1 g ARANY 273,8176

IDŐJÁRÁS

Eső várható

Hőmérséklet:
max. 18 °C
min. 6 °C

Megyei hírek

Folytatódik a tavaszi nagytakarítás

Március 31-én, csütörtökön (ma) a marosvásárhelyi Mihai Viteazul, Kollégium, Nicolae Iorga, Vár, Ana Ipătescu, Mogyorós, Nagy Pál, Szarvas, Szebenihavasok, Bazsarózsa, Dr. Victor Babeş, Mitropolit Andrei Şaguna, Azuga, Cosmin utcákban folytatódik a tavaszi nagytakarítás. Április elsején, pénteken a Luther Márton, Avram Iancu, Régi kórház, Visó, Posta, Köztársaság, Aranyos, Mărăşeşti, Mărăşti, Motru, Alexandru Vlahuţă, I. Mihály király, Küküllő utca, 2-án, szombaton a Villanytelep utca, a sportcsarnok környéke, a Mátyás király, Malom, Arany János, Tamás Ernő, Cloşca, Cuza Vodă utca, a Bolgárok tere, a Győzelem tere, a Tusnád, Ifjúsági, Városháza, George Enescu utcák, a Színház tér, a Rózsák tere, valamint a Petőfi Sándor és Forradalom utca kerülnek sorra.

Mossák az utakat

Március 29-én, szerdán megkezdődött a marosvásárhelyi főutak mosása a város minden olyan pontján, ahol befejeződött a tavaszi nagytakarítás. Március 31-én, ma a Köcsög, Cserjés, Argeş, Dimitrie Cantemir, Dr. Cornel Ciugudean, Ion Dumitrache, Kikelet, Ioan Bob püspök, Ştefan Rusu lelkész, Teleki Sámuel, Trébely utcákat mossák. A polgármesteri hivatal arra kéri a járművezetőket, hogy könnyítsék meg a munkát a gépkocsik útszéli parkolóhelyről való elvitelével. A mosási ütemtervről a járművekre helyezett szórólapokkal tájékoztatják a lakosságot.

Programváltozás az összeírópontoknál

Az utóbbi napok tapasztalatai és a lakosság visszajelzései alapján március 29-étől, keddtől módosult a népszámlálási kérdőívek egyéni kitöltését segítő marosvásárhelyi helyszínek nyitvatartása. Az összeírópontok helyszínenként változó program szerint tartanak nyitva, az új program megtalálható a polgármesteri hivatal honlapján: <https://rb.gy/vtlpcd>.

Jótekonysági vásár Laráért

A marosvásárhelyi Deus Providebit Házban április 2-án, szombaton 9 órától 19 óráig jótekonysági vásárt tartanak egy leukémiában szenvedő kislány, Lara megsegítésére. A szervezésbe a Maros megyei helyi termelők piacának Facebook-csoportja is bekapcsolódik, arra buzdítva a tagokat, hogy termékeket, tárgyakat ajánljanak fel, hogy az eladásból származó összeget a szilágycsehi leukémiás kislány megsegítésére fordítsák. Vele kapcsolatosan bővebb infó itt található: <https://www.facebook.com/egyuttla-raert> – tájékoztatott Máthé Ella, a vásár egyik szervezője. Telefonszám: 0745-750-791.

Párbeszéd, sötétben – vendégelőadás

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulatának áprilisi műsorrendjében újra szerepel a Csoóri Sándor életműve alapján, Vecsei H. Miklós és barátai összeállításában készült Párbeszéd, sötétben című zenés előadás. Az alkotás április 6-án, szerdán 19 órától tekinthető meg a színház Nagytermében. Szereplők: Vecsei H. Miklós, Hegedűs Bori, Mihalic Ábel (Hiperkarma, Kispál és a borz), Ratkóczy Huba (SeeN), Frimmel Jakab (Abel Label). Rendező: Vecsei H. Miklós; látvány: Kiegő Izzók. Jegyek a színház nagytermi jegypénztáránál kaphatók (telefonszám: 0365-806-865), a helyszínen előadás előtt egy órával, valamint online a Biletmaster oldalán.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Április 1–14. között

Tavaszi lomtalanítás Maroszentgyörgyön

Fotók: Sófalvi Szabolcs Facebook-oldala

Április 1-jén, pénteken kezdődik Maroszentgyörgyön a tavaszi lomtalanítás, amikor a község lakói megszabadulhatnak attól a hulladéktól, amit nem visz el a személtszállítással megbízott cég.

Menyhárt Borbála

Április 1–14. között lesz Maroszentgyörgyön a tavaszi lomtalanítás, amire nagy az igény. Sófalvi Szabolcs polgármester lapunknak elmondta, bár a községekben nem szokás, mivel sok pénzbe kerül, és bonyolult az összehangolása, Maroszentgyörgyön évek óta megszervezik az akciót, mivel nagy az igény rá, ugyanakkor prevenció hatása is van, hiszen elejét veszik annak, hogy az emberek kivigyék a mezőre, folyópartra, és otthagyják a hulladékot, amitől meg szeretnének szabadulni. A tapasztalat az, hogy a lomtalanítás után jóval kevesebb szemetet találnak a község különböző pontjain.

Az elmúlt években a lomtalanítás során óriási mennyiség, több mint száz teherautónyi hulladék gyűlt össze, viszont bizonyos nehézségekkel szembesültek, amelyeket idén el szeretnének kerülni, ezért arra kéri a község lakóit, hogy az elszállítási ütemtervben szereplő nap reggelén 8 óráig helyezték ki a hulladékot a kapu elé, könnyen hozzáférhető helyre. A szemetet zsákokba csomagolva helyezték ki, a növényi hulladékot, az ágakat pedig halomba összekötve. Nem szállítják el a következő típusú hulladékot: bútor, gumiabroncs, elektronikai cikkek. A régi gumiabroncsokat a törvény értelmében az erre szakosodott szervezetekben lehet leadni, az elektronikai hulladék összegyűjtésére pedig egy más időpontban kerül sor, egy erre szakosodott cég végzi el. Bútordarabokat sincs lehetőségük összegyűjteni, mivel nem fogadják ott, ahová a hulladékot szállítják. A korábbi tapasztalatok alapján nagyon sokan építkezésből származó hulladéktól próbáltak

megszabadulni, ezt a lomtalanítás során elszállítják. Bár el sem kezdődött az akció, volt, ahol már kihelyezték a törmelék, cserép- és téglakupacokat – jegyezte meg a polgármester. Párhuzamosan több csapat dolgozik majd április 1–14. között, ugyanis a községben több mint 150 utcából kell összegyűjteni a hulladékot, az önkormányzat szórólapokat helyezett a lakosok postaládáiba, amelyeken szerepel az ütemterv, hogy melyik utcából mikor szállítják el a kihelyezett mennyiségeket. A község lakóit arra kéri, a jelzett időpontban rakják ki a háztartásukban összegyűlt hulladékot, ne utólag, ugyanis a csapatoknak nincsen lehetőségük visszatérni az egyes helyekre. Ugyanakkor amennyiben az előre meghirdetett időpontban bizonyos okból, például esős időjárás vagy jármű-meghibásodás miatt nem sikerül elszállítani a hulladékot, másnap elviszik.

Miután elszállítják a házak elé kitétt hulladékot, a csapatok sorba veszik azokat a helyeket – legelőket, illetve a Maros-part – ahová sokan hordják ki a szemetet.

RENDEZVÉNY

Insulted

– jótekonysági Havi Dráma

Andrej Kurejcsik Insulted című darabjával folytatódik a Havi Dráma előadás-sorozat április 1-jén, pénteken 19 órakor a Kultúrpalotában. A darabot Patkó Éva fordította és rendezte, dramaturg Kelemen Roland. Szereplők: Bajkó Edina, Elek Ágota e.h., Farkas Ibolya, Fincziski Andrea, Gáspár Bianka e.h., Kovács Kata Milla e.h., Stekbauer-Hanzi Réka e.h., Strausz Imre-István, Zsigmond-Magyar Izabella. Zenészek: Bartha Lajos, Czégő Szilárd, Fülöp Alajos, Kovács István. Közreműködik az Eufónia pedagóguskórus. A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem és a Látó szépirodalmi folyóirat együttműködésében működött felolvasószínházi projekt keretében megtekinthető lesz Bartha József képzőművész Lost Paradise című ins-

tallációja is. A belépés ingyenes, a pénzadományokat a Caritas szervezeten keresztül az ukrain háború elől menekülőknél ajánlják fel. Adományozni a Caritas erre a célra fenntartott online felületén is lehet: <https://bit.ly/caritas-segitek>. A Liga Studentilor Tg. Mureş (MOGYTTE Diákszövetség) és az Asociația Facem (Facem Egyesület) közreműködésével tárgyi adományokat is fogadnak a menekültek megsegítésére.

A Brâncuşi-hoz vezető út – konferencia

A Maros Megyei Múzeum A Brâncuşi-hoz vezető út címmel szervez konferenciát Constantin Brâncuşi emlékére április 5-én, kedden 18 órától a Kultúrpalota kistermében. A művész sajátos nyelvezetéről Dorel David Morar szobrászművész, a múzeum művészeti osztályának muzeológusa értekezik. A belépés ingyenes.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund,

Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirooska, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.

TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.

FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁMMENEDZSER: Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujzag.ro, tel. 0742-828-647.

REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.

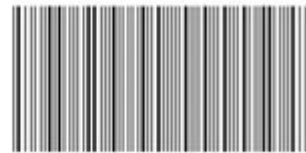
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujzag.ro E-mail: nepujzag@e-nepujzag.ro

Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. Nyomda: Palatino.

A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

6423578000069

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Román katonai szakértők szerint

Az oroszok engedték el a Fekete-tengeren sodródó ukrán aknákat

Katonai szakértők szerint a Fekete-tengeren sodródó ukrán tengeri aknákat két orosz kotróhajó szedte fel, és vélhetően szándékosan engedte szabadon, hogy a tengeri áramlatok elsodorják őket – írta szerdán a román Adevărul hírportál.

A lap által megszólaltatott Constantin Ciorobea tartalékos ellentengernagy, a haditengerészet vezérkari főnökének volt helyettese kizártnak tartja, hogy vihar letépte volna a horgonyokról a tengeri aknákat, amelyekkel az ukránok vontak védővonalat Odessza kikötője elé. Elmondta: tudomása van arról, hogy az orosz haditengerészet március 15-én Odessza térségébe küldte két kotróhajóját, vélhetően azért, hogy biztonságos útvonalat szabadítsanak fel egy esetleges partraszálláshoz az orosz hadihajók számára.

„Leválták a horgonyokról az aknákat, és legalább néhányat közülük szabadjárá engedtek. Aztán néhány nap múlva, március 18-án kiadták a figyelmeztetést” – vélekedett Ciorobea. Szerinte ezt a „munkahipotézist” igazolja az is, hogy a Fekete-tengeren szabadon sodródó aknák veszélyéről nem az odeszai, hanem az orosz novorosszijszki NAVTEX-állomás adott ki elsőként figyelmeztetést, és meglepő módon ezzel egy időben az orosz Szövetségi Biztonsági Szolgálat (FSZB) is közleményt adott ki az ügyben, holott nincsen semmilyen kompetenciája a témában.

A parlament a háztartási szolgáltatók foglalkoztatásáról hozott törvényt

A háztartási szolgáltatók foglalkoztatását és szociális védelmét szabályozó törvényt fogadott el a képviselőház.

A kihirdetésre váró jogszabály alapján a takarítást, mosást, főzést, vasalást, gyermekfelügyeletet, idősgondozást, kertészkedést vagy más hasonló munka elvégzését másokra (de nem családtagokra) bízó magánszemélyek 15 lejes névértékű utalványokkal fizethetik ki az elvégzett munkát, ezek beváltásakor pedig a háztartási szolgáltató az egyéni vállalkozóknál kedvezőbb feltételek mellett szerez jogosultságot a társadalombiztosítási ellátásra.

Az országos munkaerő-ügynökség (ANOFM) által kibocsátandó utalványokat a munkaadók az ANOFM megyei kirendeltségeitől névértéken vásárolhatják meg, a háztartási szolgáltató pedig ugyanott válthatja pénzre ezeket, miután a személyi adataival kitöltött utalványok névértékéből az ANOFM visszatartja a jövedelemadókat és a társadalombiztosítási járulékat, a beváltott utalványok névértékének 50 százalékát véve alapul.

Ismét csökkenni kezdtek az esetszámok

Romániában ismét csökkenni kezdett az újonnan diagnosztizált koronavírus-fertőzések száma, miután – a korlátozások eltörlését követő első két héten – átmenetileg erőre kapott a járvány.

Az egészségügyi minisztérium szerdai összesítése szerint 3583 új fertőzést mutattak ki az utóbbi 24 órában: ez nagyjából megfelel ugyan az utóbbi két hét átlagának, de több mint 15 százalékos csökkenés az előző napi, és több mint 20 százalékos csökkenés a múlt szerdai adathoz képest. A hétköznapi – hétvégi esetszámok jelentős ingadozása közepette a járványgörbe újabb tetőzését, illetve hanyatlását leginkább a heti esetszámok alakulása jelzi: péntek óta folyamatosan csökken az előző hét napon azonosított fertőzések száma. Heti összevetésben az utóbbi héten regisztráltak 22 662 új eset 10 százalékkal elmarad a megelőző hét napon feljegyzett esetek számától. Romániában az egészségügyi veszélyhelyzet megszüntetése és a járványügyi korlátozások március 9-én történt hatályon kívül

A lap megkereste annak a román aknászahajónak a tisztjeit is, amely hétfőn román területi vizeken észlelt sodródó aknát megvizsgált, majd felrobbantott.

Cătălin Gherghinescu kapitány, az aknát semlegesítő búvárcsapat parancsnoka szerint az ukrán haditengerészet operatív készletéből származó, szovjet gyártmányú, 172 kilogrammos YaM típusú, 20 kilogrammos robbanótöltettel rendelkező tengeri aknáról van szó, amelyet gyártása idején a Finn-öbölbe szántak. Gherghinescu is azt állította: az akna „vontatással” kerülhetett a térségbe. Megjegyezte: érdekes, hogy az akna biztosítókjai nem voltak levéve, tehát elvileg nem robbanhatott volna fel.

A búvárcsapat szerint azonban ezek a régi aknák így veszélyesek, éppen leromlott, korrodált állapotuk miatt. Azt valószínűsítette, hogy az ukránok a telepítéskor éppen azért nem próbálták levenni az akna tuskéit védő tokokat, mert egy ilyen régi szerkezet esetében a művelet roppant veszélyes.

Vasile Dincu védelmi miniszter kedden úgy nyilatkozott: a hadsereg három hajója és több helikoptere járőrözik a térségben, hogy felkutassa a Fekete-tengeren sodródó esetleges további aknákat. Elmondta: hétfőn az olasz védelmi miniszterrel is tárgyaltak arról, hogy két olasz kotró- és egy parancsnoki hajót is a Fekete-tengerre küldjenek az esetleges aknák felkutatására. (MTI)

A törvény indoklásában szereplő adatok szerint ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a háztartási szolgáltató jövedelmét 17,5 százalékos adó terheli, tehát utalványonként 12,37 lejes nettó jövedelemmel számolhat.

A háztartási szolgáltató akkor szerezhet jogosultságot a társadalombiztosítási ellátásra, ha egy hónapban legalább 85 (vagyis 1275 lejes névértékű), saját nevére kitöltött utalványt vált be az ANOFM megyei kirendeltségénél, vagyis gyakorlatilag negyedannyi járulékbefizetéssel juthat egészségügyi alapellátáshoz, mintha egyéni vállalkozóként a (2550 lejes bruttó) minimálbér után adózna.

A törvénytervezetet a kormány terjesztette a parlament elé, azzal a céllal, hogy „kifehéritse” ezt a típusú feketemunkát, és különösebb bürokrácia és adóterhek nélkül szociális védelmet biztosítson a kiszolgáltatott háztartási szolgáltatóknak. A munkaviszonyt nem kell bejelenteni, nem kell róla írásban szerződnie, a munkáltatónak csak az a dolga, hogy az – elektronikus vagy papíralapú – utalványokra bevezesse a háztartási szolgáltató nevét és személyi számát. (MTI)

helyezése után kezdett ismét emelkedni a fertőzések száma, a járványgörbe átmeneti emelkedése azonban sem az áldozatok, sem a kórházi kezelésre szoruló koronavírusos betegek számában nem tükröződött.

A szerdai jelentésben szereplő 14 újabb haláleset fele az utóbbi hét átlagának, az utóbbi héten pedig 25 százalékkal kevesebb áldozatot követelt a járvány, mint a megelőző hét napon. A kórházak Covid-részlegein ápoltak számának csökkenő tendenciája valamelyest lassult, de nem fordult meg. Jelenleg 2587 fertőzött szorul kórházi kezelésre, és 395 súlyos esetet ápolnak intenzív osztályon. Ez azt jelenti, hogy a kórházi telítettség kevesebb mint tíz százalékkal csökkent az utóbbi héten.

Alexandru Rafila egészségügyi miniszter szerint Romániában gyorsan véget érhet az év elején kezdődött ötödik, az omikron-vírusvariánsnak tulajdonított járványhullám, amennyiben az újabb esetszámcsökkenés tartósan bizonyul. (MTI)

Ország – világ

Betegszabadság a szülőnek a karanténba kerülő gyerek miatt

Kihirdette szerdán az államfő azt a törvényt, amelynek értelmében a karanténba vagy elkülönítésbe helyezett gyermekét felügyelő és gondozó szülő betegszabadságra jogosult. A jogszabály a társadalombiztosítási ellátásokat és betegszabadságokat szabályozó 2005/158-as számú sürgősségi rendeletet módosítja. Eszerint betegszabadságra jogosultak azok az adófizető szülők, akik a karanténba vagy elkülönítésbe helyezett gyermeküket gondozzák, és ezért nem tudják a munkájukat ellátni. A törvény szerint a táppénzt a kezelőorvos vagy az érintett személyeket gondozó és felügyelő háziorvos által kiállított betegszabadság-igazolás alapján biztosítják, a kezelőorvos vagy a háziorvos által megállapított időtartamra. A táppénz az alapbér 100 százalékának megfelelő összeg, amit az országos egészségbiztosítási alaphoz fizetnek. (Agerpres)

Zelenszkij a parlamentbe készül

Volodimir Zelenszkij ukrán elnök fel fog szólalni a román parlamentben, erről már zajlanak az egyeztetések – jelentette ki keddi sajtótájékoztatóján Marcel Ciolacu. A képviselőház elnöke elmondta, az ukrainai háborúval kapcsolatban azt tartja a legfontosabbnak, ahogyan Románia reagált a bonyolult és elhúzódó menekültválságra. (Agerpres)

20 lej a kórházi páciensek étkezésére

Marcel Ciolacu szociáldemokrata elnök szerdán kijelentette: mivel valamennyi élelmiszer megdrágult, a jelenlegi 11 lejről 20 lejre kell növelni a kórházi páciensek étkezési fejkvótáját. A Szociáldemokrata Párt (PSD) elnöke az alakulat székhelyén nyilatkozott az újságíróknak, leszögezve, hogy Alexandru Rafila egészségügyi miniszter a napokban a pénzügyminiszter és a kormányfő elé terjeszti a javaslatot, és lehetséges, hogy már ezen a héten vagy a jövő héten elfogadják. (Agerpres)

Intézkedéscsomag az alacsony jövedelműeknek

A jövő hétfői koalíciós ülésen vitatják meg a kormánykoalícióban az alacsony jövedelműek támogatásáról szóló intézkedéscsomagot – közölte szerdán a Szociáldemokrata Párt (PSD) elnöke. Marcel Ciolacu elmondta, hogy a szociáldemokraták a gazdasági szereplőkre is kiterjedő intézkedéseket indítványoznak, és a másik két kormánypártnak, illetve a miniszterelnöknek is vannak javaslatok. Szerdán az a döntés született, hogy ezeket a koalíció jövő hétfői ülésén vitatják meg – számolt be a politikus. Hozzátette, hogy a koalícióban jóváhagyott intézkedéscsomag alapján az érintett minisztériumok sürgősségirendelet-tervezeteket terjesztenek a kormány elé. Marcel Ciolacu eldöntöttnek tartja, hogy az alacsony jövedelműeket utalványokkal fogja segíteni az állam. Eszerint az 1500 lejnél kisebb jövedelmű nyugdíjasok kéthavonta 50 euró értékű utalványt, a szülők pedig – jövedelmük függvényében – tanszer- és ruhatámogatást kapnak. Az Európai Bizottság 700 millió eurós keretet hagyott jóvá erre a célra, amit a kormány uniós alapokból készűl fedezni – részletezte a politikus. (Agerpres)

Aktuális

Helyben topogva

Antalfi Imola

Gazdasági elemzők szerint Románia egy helyben topog az országos helyreállítási terv (PNRR) finanszírozási kéréseinek benyújtásával, mivel az első negyedévre nem teljesítette azokat a célkitűzéseket, amelyek feltételei annak, hogy lehívassa az uniós alapokat.

Nem kevés pénzről van szó: a helyreállítási terven keresztül mintegy 30 milliárd euró áramolhat a gazdaságba 2026-ig. De mindezt Brüsszel nem adja csak úgy. Az első negyedévi 24 vállalás („mértőldkö”) közül csupán 16-ot teljesítettek Dan Vilceanu európai beruházásokért és projektekért felelős miniszter szerint; a többi is következik. Gond a vízbevezetésre és a csatornázásra, illetve a középületek energetikai hatékonyságának megvalósításra vonatkozó célokkal van, és nem utolsósorban a digitalizációval (ezek a miniszter szerint a kormányzati fel-

hővel kapcsolatos, kényes ügyek). Utóbbi feltételezi, hogy az állami intézmények digitalizációja közös rendszerben valósuljon meg, ezt mintegy félmilliárd euróval finanszírozná az EU.

De nemcsak az ideai vállalások, a tavalyiak sem teljesültek úgy, ahogy az Európai Bizottság elvárta volna. Lehet tehát beszélni a PNRR-ről, terveket szőni, reményeket táplálni, önkormányzati szinten a „házi feladatot” becsülettel elvégezni, ha valahol valakik nem úgy teszik a dolgukat, ahogy kellene. Eközben az is nehezíti a dolgokat, hogy aszály sújtja az országot, a gazdák pedig figyelmeztetnek: Románia veszélybe kerülhet élelmiszer-biztonsági szempontból. A gazdaszervezetek kérik a PNRR újratárgyalását, hogy a mezőgazdasági ágazatnak is pénzt juttassanak.

A súlyos aszály miatt egyes, hagyományosan nagy gabonatermesztő országrészekben nem sarjadt ki a búza, elszáradt a repce, becslések szerint itt az évi várható termés fele

károsodott. Lehet, hogy a PNRR keretében az öntözőberendezések telepítésére kellene nagy hangsúlyt fektetni, de miről beszéljünk akkor, amikor a falvak nagy része még mindig közművesítés nélkül van? A meglévő és újra meg újra lefektetett öntözőrendszert pedig időnként szétlopják...

Eközben a kormány nagylelkűen ígér. Most például a szegénység felszámolására 2022–2027 között 161 millió lejt, a Rural Invest programra 350 millió lejt, utóbbi a mezőgazdasági vállalkozókat segítené. De a kormánykoalíció a szegénységben élők számára is támogatást nyújtana, a 30, illetve 50 eurós segélyt 7 hónapon át kapná 3,5 millió ember. A pénz forrása szintén az EU lenne. A nyugdíjemelésekkel, bérmelésekkel kapcsolatos ígéretekéről már fölösleges is szólni, annyira hiteltelének.

És ha már a számoknál tartunk, azt is mondjuk ki, hogy Románia küladóssága tavaly novemberben elérte a 133,6 milliárd eurót.

Műtrágya nélkül is lehet gazdálkodni

(Folytatás az 1. oldalról)

Magyarország bukaresti nagykövetsége és a funduleai mezőgazdasági kutató- és fejlesztési intézet meglátogatása után érkezett Székelyföldre Daoda Zoltán, a cég szakmai igazgatója. A téma apropója az, hogy nagyon megdrágult vagy hiányzik a műtrágya, ezért alternatív megoldásokat kell találni, ami mögött rengeteg, akár „több millió hektárnyi” tapasztalat van.

A kereskedelmi társaság negyvennégy országban és huszonkét éve piacon lévő, magyar szabadalmazású tápanyag-utánpótlási módszert ajánl a gazdálkodók, termelők, döntéshozók figyelmébe: a levegőben levő nitrogén tápanyagként hasznosítható a növények számára egy baktériumos megoldás révén. Öt éven át a Magyarországon és más államokban végzett hatvanezer mérésen alapuló eredmények tudatában állítják: termékekkel helyettesíthető a műtrágya, de akár műtrágyával együtt is használható, mivel segíti a növények tápanyagfelvételét. A technológia alapja az, hogy a növények hajszálygökerein vagy hajszálygökereiben baktériumok segítik ezt a folyamatot, míg más szereik nagyon jó talajjavítók, az eredmények öt év alatt megmutatkoznak nemcsak a növekvő terméshozamban, hanem a talajművelés során megtakarított gázolaj árában is. Vásárlóik többsége hagyományos gazdálkodó, de biogazdálkodók is használják, hiszen bárkinek ajánlott, aki „újra szeretné élesíteni” a talajt, mivel egy milliliter szerrel négy-ötmilliárd baktérium juttatható a földbe. Ezenkívül egyes baktériumok nagyon jó származékanyag-lebontást végeznek a szalmásgabona-termesztés után – hangzott el a bemutatón. Az előadás-sorozat mottója az, hogy szemléletváltásra van szükség, ezért olyan technológiák alkalmazására bízta a gazdálkodókat a szakember, mint a forgatás nélküli talajmegművelés.

A bemutatón az előadó többször is hangot adott örömeinek, hogy „felkészült társasággal” találkozott a szombati napon. Az előadás után néhány gazdától

Kéttucatnyi gazda volt kíváncsi – hasznos dolgokat hallottak a szombati előadáson

Fotó: Gligor Róbert László

arról érdeklődtünk, hogy szerzett-e hasznosítható információkat. A balvásári Miklós Gyula agrármérnök tudatában van annak, hogy nálunk nagyon alacsony szintű a talajélet, a túlzott műtrágyahasználat és a szakszerűtlen művelés miatt lecsökkent a talajlakó baktériumok száma. Hallott már ezekről a termékekről, de hasznos még többet megtudni róla, hiszen ha használják, biztosan javít az eredményen. Nemes Levente nagyenyői gazdálkodó szerint az egész mezőgazdasági szakma folyamatos változásban van, ezért véleménye szerint jelen kell lenni minden hasonló rendezvényen, mert könnyen le lehet maradni a hasznos tudnivalókról. Vicsai Levente ehedi gazdálkodó is számos értékes információt szerzett a talajművelésről, számára nagyon hasznos tudnivaló a szárlébonás technológia, eddig még nem ismerte, de eddig is gondot okozott a gazdálkodásban a nehezen lebomló tarló.

Az előadás-sorozatot kezdeményező Székely Gazdaszervezetek Egyesületének alelnöke is azt vallja: szemléletváltásra van szükség a mezőgazdaságban is.

Nagyon megdrágult a műtrágya az energiahordozók árának elszabadulása miatt is, ezért meg kell vizsgálni, mivel lehet megadni a növényeknek a szükséges tápanyagot. Hatalmas nitrogénmennyiség van körülöttünk, vannak baktériumok, amelyek képesek ezt megkötni és hasznosítani, ami segít abban, hogy kevesebb befektetéssel nagyobb termést érjünk el. Ezt a gondolatot kell elültetni a gazdák fejében, hogy amellet, hogy esetleg valaki jól tud szántani-vetni, érdemes más tényezőkre is odafigyelni a jó termés érdekében. Érdemes megfontolni ezeket az új módszereket is, haladni kell a tudomány és technológia fejlődésével – részletezte Szabó Árpád. Hozzátette: az általa képviselt szervezet úgy találja, érdemes együttműködni ezzel a céggel, egyrészt biztosítani kell, hogy a gazdák elérhető áron férjenek hozzá ezekhez a termékekhez, másrészt gyakorlati bemutatókat szeretnének szervezni, ahol a gazdák meg tapasztalhatják, hogy egy adott talajra mit kell alkalmazni, és ez mindenkinek a javára fog válni – bizakodik a nyáradszeredai mérnök-alelnök.

Újabb javaslat a beruházások megmentésére

„Az építkezési alapanyagok, az üzemanyag, az energiaárak nőttek, ahogy az építőipari bérek is. Ezek következtében drágábban építünk, és fennáll annak a veszélye, hogy a közberuházás, az épülő iskola, kórház, út nem lesz befejezve. A beruházások megmentésére dolgozott ki egy újabb javaslatot a fejlesztési minisztérium” – jelentette be keddi bukaresti sajtótájékoztatóján Cseke Attila.

A fejlesztési miniszter elmondta: az RMDSZ javaslata azt garantálja, hogy az elkezdett épületet befejezzük, nem marad papíron a beruházás, és a már befektetett közpénz nem hiába lett elkölve.

Mint ismeretes, a fejlesztési szaktárca tavaly augusztusban oldotta meg az építkezési alapanyagok áremelkedése által okozott gondot, amelynek köszönhetően a minisztérium által finanszírozott beruházások közül 1.675 befektetést sikerült megmenteni, közel 600 millió lej értékben.

Kedden a fejlesztési minisztérium újabb javaslatot dolgozott ki, amely a közbeszerzési eljárás alatt álló, kormányzati vagy uniós alapból finanszírozott beruházásokra is érvényes.

Cseke Attila elmondta: 5,16 milliárd lej többletbefektetést jelent az intézkedés az államnak. „Ez az ára annak, hogy az elkezdett beruházásokat befejezzük, és hogy az építkezési cégek ne menjenek csődbe, nagyobb munkanélküliséget eredményezve akkor, amikor Romániának hatalmas összegek állnak a rendelkezésére a helyreállítási alapból például arra, hogy építkezzünk, fejlődjünk. A cégek profitjára nem vonatkozik a javaslat, csak a megemelkedett árakat fedezzük” – mondta el a miniszter.

„A vasbeton ára az elmúlt évben megduplázódott, a kátrány pedig ennél is jobban megdrágult. Az üzemanyag-árak növekedését mindannyian tapasztaljuk, ezek mind nagymértékben befolyásolják egy építkezés árát. Ezért, miután a mai javaslatunk érvénybe lép, az építők 45 napig kérhetik az önkormányzattól, a megrendelőtől a szerződés kiegészítését, amely alapján a számlákra többletköltséget adhat a minisztérium, a finanszírozó” – közölte Cseke Attila.

A fejlesztési miniszter hozzátette: a Statisztikai Hivatal adatai alapján számolják ki az árkülönbséget ahhoz a hónaphoz képest, amelyet követően az építő ajánlatot tett a beruházás megvalósítására.

(RMDSZ-tájékoztató)

Illetlen kérdések

Ma reggel megnéztem az elektronikus enciklopédián az ország nevét, amely határvidéket jelent a lengyel–litván viszonylatban. Afféle ütközőzónának számított viharos történelme során, amikor a lengyelek, litvánok, rutének, oroszok, tatárok, törökök vetélkedtek egymással, és persze a doni kozákok, akik a legerősebb helyi katonai erőnek számítottak. Ezekbe a háborúkba különböző időszakokban belesodrótak a távolabbi szomszédok is, mint a Magyar Királyság (Galícia) vagy Moldva és Havaselve.

Aki azonban kíváncsi Ukrajna bő, már-már követhetetlen történeti részleteire is, annak rendelkezésére áll a számítógépen rejtőző mindenki enciklopédiája.

Engem azonban néhány más részletkérdés érdekel. Például az, hogy mi történik azokkal a menekültekkel – hosszabb távon –, akik amellet döntenek, hogy Romániában kívánnak maradni, itt élni és dolgozni, ha a háború és nyugtalan idők huzamosabb ideig elhúzódnának. Arról tudunk, hogy most a lakosság és a hatóságok, a helyiek és a központiak segítőkészek, befogadónak bizonyulnak, humanitárius segélynyújtásból jelesre vizsgáznak. Elhalmozzák javakkal azokat, akik olykor egy szál télies ruhában vagy kis kerekcsőrűvel, hátizsákkal menekültek el otthonukból, mindent hátrahagyva.

Ukránul és/vagy oroszul beszélnek leginkább. Más idegen nyelvet – holott nekik is tanítottak iskolában, sőt némely munkahe-

lyen kötelező is volt egy nem orosz nyelvű idegen idióma tudása – nem tudnak. Tehát az állam első gondja a közvetlen ellátáson túl az ország nyelvének megtanítása lesz. Vannak módszerek, vannak kísérletek, de ezek hazánk bizonyos magyarlakta régióiban, főleg a kevés osztályt végzettek körében kudarcot vallottak. (Igaz, hamarabb

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

gagyognak, szívesebben törlik az angolt, mint az államnyelvet. Abban látják ui. a másutt boldogulás kulcsát.) Persze a gyakorlat fogja valamilyen szinten nyelvre szoktatni őket: boltokban kell vásárolni, hivatalokban kell eljárni ügyeket. A legtöbb munkahelyen senki nem tud (szándékosan és boldogan elfelejtett) oroszul. A kéz és láb mint magyarázóeszköz, hacsak az illető nem volt profi aktivizáló játékos, egy ponton felmondja a szolgálatot, érthetetlenül lesz. És akkor itt van a kommunikációs csapdahelyzet, a szakadék, ami áthidalhatatlannak tűnik. Elő kell venni az orosz–román, orosz–magyar szótárakat, vagy újakat kell nyomtatni, amiket legalább negyven éve hazánkban nem adtak ki nagyobb példányszámban. Nem volt rá igény. Az orosz szakos tanárok előregedtek, átképezték magukat.

Szándékában áll a kormányzatnak az ittmaradók letelepítése kisebbrészt városokban, nagyjából elnéptelenedett vagy

–néptelenedő falvakban. Az utóbbiakhoz – ez is az elnéptelenedés egyik oka – nem vezetnek járható utak, a település civilizációs foka alacsonyabb, mint a béka ülepe, vagy már nincs is. Ide tehát be kell fektetni. Az elhagyott házakat lakhatóvá kell tenni. Ehhez pedig az új telepésnek kölcsönt kell felvennie. A bankok szőrösszívűek, nincs elég anyagi garancia a hitelt kérő háta mögött, hacsak az állam nem lesz nagylelkű, vállalva a rizikót. Lesz tehát ukrán adóscsapda?

Ha meg földműveléssel akarnak foglalkozni azok, akiknek az apja-nagyapja volt utoljára földműves, felszabadult és boldog kolhozparaszt a szovjet időkben, amikor Ukrajnában rettenetes éhség és a cseka pusztította a lázadó parasztokat a harmincas években, nos, az nekifoghat, ha a tulajdonviszonyok rendeződnek. Ui. az elhagyott falvak körüli földterületek, szántók, mezők, legelők, erdők valakiéi, akik, amint kiderül, hogy valakik – idegenek, menekült ukránok, kozáktudók – művelik, rögtön megjelennek, haszonbért követelnek, pereskedésekre van kilátás, amikor a törvényszékek kénytelenek lesznek orosz–ukrán tolmácsokat foglalkoztatni.

Nem is biztos, hogy értenek hozzá. Hiszen sok magasan képzett ukrán jön át Romániába, nők ma még, de holnap csatlakozhatnak hozzájuk a férfiak és fiatalok, akik túléltek a háborút, és azok képzettségüknek megfelelő munkahelyet keresnek, kérnek, követelnek. Zenészek, IT-szakemberek, tanárok, mérnökök, orvosok. Lesz-e elég munkahely? Tudják majd valamennyit foglalkoztatni?

(Ebben a tekintetben Izrael az intő példa – a kilencvenes évek orosz–szovjet bevándorlói között magasan állott a túlképzett, akadémiát végzett munkanélküliek, segélyezették rátája.) Falvakról fognak bejárni? Kapnak hitelt gépkocsivásárláshoz? Indítanak ingázóbuszokat? Lesz „prima mașină” és „prima casă” akció, kampány? Házbért fizetnek vagy kedvezményekben részesülnek? Honnan szerzik be a bizonyítványt előző életről, végzettségükről? Újra virágzani kezd az okmánykukacok bürokráciája?

Meddig tart a segítőkészség?

Na és mit csinál az ortodox államegyház? Hiszen ezek a hívők szintén ortodoxok (görögkatolikusok is vannak pl. Lembergől), és a honi ukrán falvakban odafönn Máramarosban, Bukovinában a papság románul misézik a romanizációnak kitett helyi földműves-munkás híveknek, öregeknek. Lesz-e ukrán nyelvű papképzés, vagy Moszkvába küldik őket specializálódni? Esetleg kinevelnek lipován pravoszlávokat egyházi szolgálatra? Avagy a moldvai csángókkal szembeni régi egyházpolitikát fogják bevetni?

Hiszen ha maradnak, ha itt telepítik le őket, akár szétszórva is, azzal egy újabb kisebbség alakul ki, illetve a régi erősödik meg. Lesz majd egy erősebb Romániai Ukránok Demokratikus Szövetsége? Vagy külön honiak és külön mostan érkezettek szervezete? És szolidárisak lesznek-e velünk, régen itt honosokkal, csikiakkal, gyergyaiakkal, marosiakkal, bihariakkal, szatmáriakkal?

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

A bárányhimlő Vírusa „bújócskát játszik” velünk

A hírek szerint az ország két nagyvárosában, Temesváron és Kolozsváron járványszerűen terjed a bárányhimlő (varicella) nevű fertőző gyermekbetegség. Legjellemzőbb tünetei a vörös, majd hólyagos és viszkető kiütések, és mivel nagyon ragályos, megfertőződhetnek azok a felnőttek is, akik gyermekkorukban nem kapták el a bárányhimlőt.

Bodolai Gyöngyi

– *Vannak-e Marosvásárhelyen és környékén beteg gyermekek? – érdeklődtünk a bárányhimlő előfordulásáról dr. Sólyom Réka egyetemi tanársegédétől, a Marosvásárhelyi 2-es Számú Gyermekklinika gyermekgyógyász szakorvosától.*

– Minden télen, tavasszal lezajlik egy járvány, főleg óvodákban, bölcsődékben érezhető a hatása. Okozója a varicella-zoster vírus, amely nagyon könnyen terjed a gyermekek körében. Tél végén, tavasszal jelentkezik egy fertőzeshullám olyan gyermekeknél, akik korábban még nem estek át a betegségen.

Dr. Sólyom Réka

– *Mit érdemes tudni a vírusról?*

– A varicella-zoster vírus a herpeszvírusok családjába tartozik. Annnyira fertőző, hogy aki nem esett át a betegségen, és kapcsolatba kerül egy fertőzött személlyel, az nagy valószínűséggel elkapja. A betegség cseppfertőzés útján, valamint a hólyagok váladékával terjed.

– *Hogyan jelenik meg a betegség?*

– A fertőzött személlyel való kapcsolattól kezdődően a lappangási idő általában 14-16 nap, azt követően jelentkeznek a tünetek. Az

első nem specifikus jelei a betegségnek a láz, levertség, fejfájás, torokfájás. Megjelenésük előtt két-három nappal már fertőz a beteg. A kezdeti jeleket a kiütések követik, előbb a fejbőrön, az arcon, majd a test többi részén kis viszkető vörös pöttyök, majd azokon hólyagocskák alakulnak ki. A láz általában egy-két napig 38 – 39 fokra emelkedhet, de van, aki láz nélkül esik át a fertőzésen. Ez egyéntől függő, valamint attól, hogy milyen mennyiségű vírus került a szervezetébe. Az is előfordulhat, hogy néhány pöttytel megússza, de ilyen esetben fennáll a veszély, hogy újra megfertőződik. Ez azonban ritka, és a bárányhimlő egy életre szóló immunitást biztosít.

– *Mit kell tudni a kiütésekről?*

– A vörös foltokon megjelenő hólyagok okozzák a legtöbb kellemetlenséget, fájó, égő, viszkető érzést keltenek, és gyakran a szájüregben, a nyálkahártyán is kialakulnak. A fájdalom miatt a gyermekek nem fogyasztanak elegendő folyadékot, sem ételmet, ezért kiszáradhatnak, ha a felnőttek nem követik figyelemmel az állapotukat. Vigyázni kell, hogy a bőrön lévő ki-

ütések ne fertőzödjének felül – amikor kihasadnak, fennáll ennek a veszélye –, ezért hosszasan nem szabad fürösztetni a beteget. Viszont naponta többször is langyos vízzel lehet zuhanyozni, és tiszta, puha törülközővel leitatni a vizet, hogy ne sérüljenek meg a hólyagocskák. Ha a gyermek elkaparja vagy megsérti, nyomot hagyhatnak a bőrön.

– *Mennyi ideig tart a betegség?*

– Általában egy hét után megkezdődik a hólyagocskák pörkösödése, és amikor minden hólyag eltűnik, akkor mondható, hogy nem fertőz már a beteg, a pörkök ugyanis már nem fertőzőek. A betegség végét a pörkök leesése jelzi, ez a második hét vége felé következik be. A szülőknek ajánlani szoktuk, hogy amíg pörk fedti a gyermekek bőrét, napra ne vigyék őket, mert ilyenkor is maradhatnak nyomok az UV-sugárzás miatt.

– *Milyen gyógyszerekkel kell kezelni a bárányhimlős személyt?*

– Kisgyermekeknél csak tüneti kezelést alkalmazunk, lázcsillapítókat, esetleg antihisztaminikumokat (allergiaellenes szereket) viszketés ellen, és többféle helyi kenőcsből, gélből, habból lehet választani. Rázókeveréket már nem ajánlunk, mert nagyon szárítja a bőrt, és hegesedéshez vezethet. Nagyobb gyermekeknek (16 éves kor fölött), felnőtteknél vagy olyan esetben, amikor az immunrendszer legyengült bizonyos okok miatt (pl. citosztatikus kezelés alatt, HIV-fertőzötteknél, kortikoszteroidos terápia után), szájon keresztül antivirális gyógyszereket adunk. Náluk ugyanis a tünetek sokkal erőteljesebben jelentkezhetnek, és sokkal gyakrabban alakulnak ki súlyos szövődmények. Azért is hívják

gyermekbetegségnek, mert abban a korban sokkal könnyebben, szövődménymentesen esnek át rajta.

– *Melyek a szövődményei a bárányhimlőnek?*

– Ritkán, de előfordulhatnak különböző komplikációk: a hólyagok, a bőr bakteriális felülfertőződése, tüdőgyulladás, idegrendszeri gyulladás. Ezek azonban ritkák, de megjelenhetnek. Bár a kisgyermekkel nehéz betartatni az ágynyugalmat, a lakásban ajánlott tartani őket, egyrészt, hogy védjük a felülfertőződéstől, másrészt, hogy másokat óvjunk a betegségtől.

– *A varicellavírusról ismeretes, hogy ha egyszer bekerül a szervezetbe, elbújik, és nem szabadulunk meg tőle.*

– Valóban a szervezetünkben marad, és a csigolyák melletti idegdúcokban bújhat meg, majd akár hányszor legyengül a szervezetünk, a tünetek övsömör formájában előjöhözhetnek, az idegszálak mentén kialakuló, rendkívül égő, fájdalmas hólyagocskákat okozva.

– *Volt „szerencsém” átélni, és szomorúan hallom, hogy egy személynél többször is előfordulhat. Ha a védőoltás segítene abban, hogy a legyengített vírus ne okozzon övsömört, akkor érdemes lenne beoltani a gyermekeket. Miért nem szerepel az oltási protokollban?*

– Feltehetően azért, mert a gyermek könnyen esik át a fertőzésen, és természetes úton szerzi meg az immunitást. Aki védőoltáspárti, és szeretné gyermekét megkímélni, a családorvosnál kérheti az oltást, amelyet egyéves kortól két adagban kell beadni. Akit beoltottak, az nem fertőződik meg, vagy nagyon enyhé tünetekkel esik át a betegségen.

Ember és állat harmóniája

A nem kívánt szaporulat megelőzése

A nem kívánt párzások megelőzésére a szakemberek nem győzik hangsúlyozni az ivartalanítás gyakorlati hasznát. Az állatmentő egyesületek ingyenes ivartalanítási akciókkal próbálnak enyhíteni a helyzeten az útszéleken, erdő mellett vagy lakótelepeken dobozba rejtett apróságok érdekében. Mint hangsúlyozzák, anyagi és fizikai kapacitásukat lassan meghaladja a kidobott kölykállatok megmentéséért vívott küzdelem.

Szer Pálosy Piroska

Január–február a tüzelések időszaka volt, így a véletlenszerű párzások eredményeképpen újra megugorhat a kidobott, kóbor állatok száma.

„Sajnos, ez az utcán talált, parvo-vírusos fiúcska (a mellékelt fotón) erőfeszítéseink ellenére elpusztult. Az emberi nemtörődömség határtalan, a jelek szerint azért jött a világra, hogy szenvedjen. Sterilizálják kutyáikat, macskáikat! Ez az egyetlen humánus megoldás a kidobott, gazdátlanul kóborló állatok számára a csökkentésére. Sajnos, egy maroknyi ember számára lehetetlen minden egyes sorsára hagyott állatot megmenteni” – írják közösségi oldalukon a marosvásárhelyi Save&Smile Állatmentő Egyesület

tagjai, ami egyben segélykiáltás is. A kutyák és a macskák műtéti ivartalanítását a tulajdonosok többnyire elhanyagolják, pedig a nem tenyésztési célból tartott egyedek ivartalanítása mind az állat, mind a gazdája számára hasznos. Nem elhanyagolandó az sem, hogy a kölyökkutyáknak egyre nehezebb felelős, lelkiismeretes gazdát találni, ráadásul egy alomnyi kölyök felnevelése nagyobb költséggel jár (oltások, féreghajtás, kutyatáp, állatorvosi költségek stb.), mint az egyszeri műtét.

A tüzelések időszakában fokozódik a párosodási ösztön, ezzel párhuzamosan pedig megnő a

balesetek száma. Ezért aki nem ivartalanította a házi kedvencét, az jobban kellene figyeljen, mert az állatok ösztönösen cselekednek – mondta dr. Pálosi Csaba, a Noé Bárkaja kisállatklinika vezetője. Génjeikben van, hogy őszig saját lábom megélni képes utódaik legyenek, és a túlélési ösztön átsegíti őket minden elképzelhető akadályon (kerítés, úttest, emelet stb.). Szerinte fontos, hogy a gazda ebben a periódusban fokozottan felügyelje a kutyáját, ha lehetőség van rá, zárja kennelbe, mivel ilyenkor még az ivartalanított kutyák is megindulhatnak, ezért a kan kutyára és a szukákra is figyelni kell. A nőstény macskák viselkedése is megváltozik az ivarzás során, ami a tulajdonos számára sokszor nehezen tolerálható. Mindezekről a problémáktól ivartalanítással lehet mentesülni, egyúttal több betegség rizikója is elhárul.

Elkerülhetők

a daganatos betegségek

A fiúkutyáknál egyéves kor körül, a szukáknál ivarérettség előtt, 6–8 hónapos korban ajánlott az ivartalanítás. A kan kutya ivartalanításával nagyban csökkenthető az idős ebeknél viszonylag gyakran előforduló prosztatadaganat kialakulásának esélye. Ugyanakkor csökkennek a nemihormon-termeléssel összefüggő kórképek, például a végbéldaganat kialakulásának va-

lószerűsége, megelőzhető a heredaganat kialakulása, és megszűnik a szukák tüzelésével egyidejűleg beinduló kóborlás, az ebből adódó kellemetlenségek. Ugyanakkor mind a nőstények, mind a hímek nyugodtabbakká válnak, csökken a kanokkal szembeni agresszió, az ivartalanított kan kutyát rendszerint más kanok sem támadják meg, mivel nem érzik az ivari szagot, így nem tekintik riválisnak. Az ivartalanítás után pár héttel a legtöbb esetben nyugodtabb és kiegyensúlyozottabbak lesznek, mint amilyenek azelőtt voltak. A szuka ivartalanításával megelőzhető a nem kívánt szaporulat és a tüzelés okozta kellemetlenségek. Az ivartalanított szuka nem szökik el, nem vonzza a környék kanjait, melyek távoltartása sokszor lehetetlennek tűnik. Az időben elvégzett ivartalanítással számottevően csökken a gyakori emlődagaganatok kialakulásának esélye, megelőzhető a petefészek- és méhdaganat, de nem alakul ki a sokszor életveszélyes gennyes méhgyulladás sem. Ez esetben a gyógykezelés a petefészek és a méh műtéti eltávolításából áll, ilyen esetben azonban a műtét jóval kockázatosabb és költségesebb. Az emlő-

daganat az ötévesnél idősebb, nem ivartalanított nőstény kutyák leggyakoribb rendellenességei közé tartozik, ritkábban macskáknál is előfordulhat. Az első tüzelés jelentkezése körüli életkorban elvégzett ivartalanítás bizonyítottan csökkenti az emlődagaganat kockázatát. Tévhit, hogy a kutyának és macskának ivartalanítás előtt legalább egyszer szülnie kell. A kan kutyák és macskák ivartalanítása (kasztráció) szintén jó megoldás számos probléma megelőzésére. Közismert a kandúrok elcsavargása és verekedése, amelyből sokszor súlyos sérülésekkel kerülnek ki, de a beható ivari szagú vizelet ürítése is kellemetlen. A fiatal korban történő ivartalanítással a kutyák és macskák számos komoly betegsége megelőzhető, illetve kialakulásának esélye csökkenthető – tájékoztatott a szakember.

Fotó: Save&Smile Állatmentő Egyesület

Mestersége és hobbija a tanítás

„A magyar nyelv mellett döntöttem”

Kovács Margit **első fokozatú magyar–francia szakos tanárnő mestersége és hobbija is egyben a tanítás, amelynek tárgyát az egyik legszebb és legfontosabb tantárgy, a magyar nyelv és irodalom képezi. Anyanyelvünk különös szépsége és gazdagsága mellett tanításának módszertanát is oktattva válhatott az erdélyi magyar tanító- és óvodapedagógus-képzés egyik legismertebb és legelismerőbb személyiségévé. Tevékenysége annyira színes, gazdag és szerteágazó, hogy egy riportban lehetetlen minden ágát-bogát számba venni.**

Bodolai Gyöngyi

Műveltsége, komolysága, megbízhatósága, alaposága, szorgalma, tanáros hanghordozása már egyetemi tanulmányai kezdetén elárulta, hogy jó pedagógussá válik. Ezt erősítette meg dr. Nagy Géza előadónárunk is, aki a magyar nyelv és irodalom tanításának a módszertanát oktattva tanítási gyakorlatunkat vezette. Bár az első próbatanításáról Kovács Margit elkésett (eltévesztette az autóbust), a megmaradt időben olyan nagyszerűen mutatta be a kuruc kor költészetét, hogy teljesítményére a legmagasabb minősítést kapta.

– **Honnan eredt ez az adottság? – indultunk el volt egyetemi évfolyamtársammal az emlékezés fonálán.**

– Gyermekkoromtól tudtam, hogy tanító vagy tanár leszek, csak még abban nem voltam biztos, hogy a történelem vagy a magyar szakot választom. Irodalomkedvelő, olvasó családom volt visszamenőleg több nemzedéken át. Apai részről papok, tanítók, tanárok voltak az elődeim, akik közé csak véletlenségből tévedt be egy agrármérnök. Dédapám, Kovács Mózes erősítette meg a szederjesi református egyházközséget, és állítólag Petőfi Sándorral is kezét fogott, ugyanis az 1848–49-es szabadságharcban tábori lelkész-ként működött. Ötven évig szolgált Szederjesen. A falu ma sem feledkezett meg róla, nagyon szép sírlelket állítottak neki. Hagyatékában fennmaradt egy hajdani meghívó, amelyet a fiának küldött, hogy fél évszázados lelkészi jubileumán részt vegyen, ugyanis nagyapám Héjjasfalván volt református pap. Édesapám könyvelőként dolgozott, de testvérei között volt tanító, tanár és lelkész is.

Végül a magyar szak mellett döntöttem, és 1975-ben fejeztem be tanulmányaimat a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Bölcsészkarának (akkoriban filológia karnak nevezték) a magyar–francia szakán. 38 éven át tanítottam, egy évet nyugdíjasként ráadásnak. Sok emlékem gyűlt össze a közel négy évtized alatt.

– **Az egyetemen kollégák voltunk, ezért tudom, hogy eredményeid alapján választhatnál volna neves középiskolákat Erdély kisebb-nagyobb városaiban, de ragaszkodtál Maros megyéhez, ahol csak franciát taníthattál vidéken. Miért döntöttél így?**

– A férjem, akivel 1973-ban házasodtunk össze, és volt már egy kislányunk, nem akart más megyébe költözni. Így Marosludasra kerültem franciatanárnak, és az 1-es Számú Mechanika Líceumban másodiktól a 12. osztályig oktattam a francia nyelvet. Ezenkívül felajánlották, hogy Andrásstelepen magyart tanítsak a hetedik és nyolcadik osztálynak, mivel nem volt szakképzett tanár. Időközben megváltozott az iskolánk szerkezete, a felsősöket átvitték a másik ipari líceumba, és maradtak az általános iskolai osztályok. Miután a magyar szakos kollégánomet nyugdíjazták, átvettem a teljes magyar katedrát, és átjártam a másik iskolába is a kilenc-tizedikeseknek órát tartani.

Tizenöt éven át tanítottam Ludason, ahova az első nyolc évben naponta ingáztam Marosvásárhelyről. A hírhedt 22-es törvény hatására azonban egy napon behívtak a pártbizottsághoz, és „demokratikus módon” felajánlottak egy lakást, amelyet kénytelen voltam elfogadni, mert másképpen kilátásba helyezték a munkaszerződés felbontását. A háromszobás lakásba beköltözött az egész család. A fiamat kivettem a marosvásárhelyi 4-es számú iskolából, és másodiktól a ludasiba íratam, a lányomat a szüleimre bízta, amíg elvégezte a negyedik osztályt, és ötödiktől ő is Ludason járt.

Az 1-es számú iskolában színvonalas oktatás folyt, bátran vihettem oda a gyermekeimet. Jól felkészült, segítőkész, emberséges közösségben dolgoztam, kellemes emlékek

fűződnek a 15 éves ludasi időszakhoz. Barátaink voltak, éreztem az összetartást, közös kirándulásokat, ünnepeket szerveztünk, és annak ellenére, hogy vegyes iskola volt, nem nyomasztott a diszkrimináció terhe. Frissen végzett tanárként rám bízta az iskola színjátszó csoportjának vezetését, és a román szakos magyar kollégánommal együtt írtuk a jegyzőkönyvet valamennyi iskolai ülésen, amelyek közül volt néhány viharos is.

– **Miért volt jó magyart tanítani?**

– Az otthonról kapott értékeket meg tudtam valósítani anyanyelvünk oktatása során. Vagy legalábbis úgy éreztem. A hetvenes évek vége felé szentül hittem, hogy a magyartanárnak feladata, küldetése van. A ludasi a jó eredmények következtében kiemelt iskolája volt a tanfelügyelőségnek is. Ha minisztériumi ellenőrök érkeztek a megyébe, elhozták őket Ludasra. Ehhez annyira hozzászoktunk, hogy amikor később a tanítóképzőben ellenőrzést vártunk, és a kollégák megkérdezték, hogy miért nem izgulok, elmondtam, hogy korábbi munkahelyemen már bőven volt tapasztalatom e téren. Emlékszem, hogy egy óralátogatás-sorozat után Farkas Ernő tanfelügyelő azt mondta: – Kolléganő, magából na-

gyon jó tanár lesz, ha színházba viszi a gyermekeket, irodalmi kirándulást szervez számukra, folyóiratokból ismertetőket tart... Tanácsait megfogadtam, és fiatal tanárként rengeteg energiával láttam hozzá a megvalósításukhoz. Színjátszó kört, irodalmi kört szerveztünk, ahol például zenés összeállítást adtunk elő Weöres Sándor frissen megjelent gyermekverseiből. Irodalmi kirándulásokat szerveztünk, sok szép emléket őrzök ebből az időből.

– **Hogyan ért véget a ludasi korszakod?**

–1990-ben lehetőségem nyílt, hogy ideiglenes kinevezéssel egy évet az újraindult marosvásárhelyi magyar nyelvű tanítóképzőben (Pedagógiai Líceum, később Mihai Eminescu Pedagógiai Líceum, ma Mihai Eminescu Pedagógiai Főgimnázium) tanítsak. Bár többen pályáztunk az állásra, Farkas Ernő tanfelügyelő ludasi tevékenységem ismeretében engem támogatott. Tanév végén az igazgató megkérdezte, hogy akarok-e még egy évet kinevezéssel dolgozni, vagy hirdesse meg az állást versenyvizsgára. Meghirdette, és abban az évben három magyar katedrát lehetett megpályázni Marosvásárhelyen: a tanítóképzőben, a Bolyai és az Unirea középiskolákban. Nyolcan pályáztunk, és én már eleve a tanítóképzőbe készültem, mert egyévnnyi tapasztalat után úgy éreztem, hogy ott a helyem. A vizsga sikerült, és a későbbiekben bebizonyosodott, hogy valóban jó helyen voltam.

Az első évben egy tanító- és egy óvodapedagógus-képző kilencedik és egy érettségi utáni kettős képzést (tanítónő és óvónő) nyújtó osztály indult. Ez utóbbi lányosztály volt kiváló diákokkal, akiknek az osztályfőnöke lettem. A ma kiemelkedően ügyes tanítónők egy része az utóbbi osztályból került ki. Az 1-es fokozati vizsgámon ők tartották az órát, és én csak provokatív kérdéseket tettem fel. A kiértékelőn a bizottság tagjai megjegyezték, hogy az egyetemen sem tartanak annál jobb szeminariumot.

– **Tehát másodszor is jól dobtantottál?**

– Bár jólesett a képzőben kapott valamennyi dicséret, igazán büszke ma is a Ludason elért eredményeimre vagyok. Nagyon könnyű jó iskolában, jó diákokkal kiváló eredményeket begyűjteni, ha a tanár felkészült a feladatára, és van bizonyos tapasztalata. Azt viszont, hogy a Mezőség szélén élő gyermekek az

országos tantárgyversenyen díjat nyerjenek, sokkal jelentősebb teljesítménynek tartom. A lányommal nem szeretnék dicsekedni, de azzal a nyolcadikos fiúval igen, aki az országos díjat és a legjobb esszéírónak járó különdíjat is hazahozta. Büszke voltam, hogy az általa elért eredmény az én munkámat is tükrözi.

A tanítóképzőben is ezt a munkát próbáltam folytatni. A tanítás mellett sokat kellett tanulnom ahhoz, hogy a tanítói, óvodapedagógusi módszertant elsajátítsam. Pótolni kellett, de nem volt honnan, a gyakorlatokon a tanítónőktől, óvónőktől tanultam. Gyermekirodalmat is kellett oktatnom, s bár két gyermeket neveltem fel mesemondással, a tananyagot meg kellett tanulnom, főleg a kezdetekben. A családom mindig szidott, hogy mikor hagyom abba a folyamatos tanulást. Azt is megjegyezték, hogy mindenhol oktatok, ahol tanítóképzés folyik.

Valóban meghívtak a Kántor-Tanítóképző Főiskolára, ahol 1993-tól 2000-ig az anyanyelvtanítás módszertanát és gyermekirodalmat oktattam. 2000-ben megalakult Marosvásárhelyen a Babeş–Bolyai egyetem kihelyezett tanítóképző tagozata (ma a BBTE Pszichológia és Neveléstudományok Kara Alkalmazott Pedagógia és Didaktikai Intézetének óvodai és elemi oktatás pedagógiája szaknak nevezik), ahova meghívtak szintén gyermekirodalmat és módszertant tanítani, ezért vissza kellett mondanom a kántor-tanítóképzőben az óráimat, mert nem bírtam mind a kettőt ellátni a középiskolai teljes tanítóképzős katedra mellett. 2000-től 2011-ig végeztem ezt a munkát. A tanításon kívül részt vettünk a véglegesítő vizsgák, 2-es fokozati vizsgák lebonyolításában, állam- vizsga-dolgozatok irányításában, továbbá 1-es fokozati tanítói dolgozatok szakirányítója voltam. Jó érzés volt a fokozati vizsgákra való felkészítőkre első alkalommal bemenni, mert amikor meglátott a sok volt tanítványom, felcsillant a szemük. Ennek látványának a hatására erősödött meg bennem, hogy érdemes tanítani, hiszen annyi év távlatából is örülök nekem, ha látnak, holott tudom magamról, hogy nem vagyok könnyű ember.

A Babeş–Bolyai egyetem kihelyezett tanítóképző tagozata keretében első és másodfokú mesterpedagógusi (magiszter I. és II.) továbbképzőket tartottunk a csikszeredai Tanítók Házában. A székelységben dolgozó tanítóknak módszertani előadásokat tartottam, és Bárdosi Ilona tanítónőnek az akkor megjelent munkafüzetét és tanítási módszereit is ismertettem, ugyanis korábban megkért a munkafüzet felülbírálására.

Tanítottam helyesírást, módszertant, gyermekirodalmat a békéscsabai tanítóképző főiskola kihelyezett tagozatán képzős kollégáimmal együtt. Hétvégeken Szovátra jártunk, hogy a vidéken végzettség nélkül tanítóknak lehetőséget teremtsünk a képesítés megszerzésére.

(Folytatás a 8. oldalon)

Tavaszi veteményezés

Mit, mikor és hogyan vessünk?

Elérkeztünk a tavasz azon időszakába, amikor teljes lendülettel vethetjük bele magunkat a kerti munkába. Nem hiába tartja a mondás, hogy „ki mint vet, úgy arat”.

Szigeti Botond

Fotó: Szigeti Botond

A levegő és a talaj felmelegedése már lehetővé teszi bizonyos zöldségfélék és fűszernövények magvainak a vetését. A továbbiakban ezeket a növényeket és vetési „praktikáikat” fogom bemutatni.

Még mielőtt elkezdenénk, fontos megjegyezni, hogy ebben az időszakban még javában zajlanak a gyümölcsfák vegyszeres kezelései. A legjobban a csonthéjasok virágzatai vannak kifejlődve, ezekre jobban oda kell figyelni, mivel ha nem a megfelelő vegyszert választjuk vagy nem megfelelő adagban adagoljuk, akkor megegethetjük a virágokat, amivel valószínűleg termés kiesést okozunk.

Ajánlott még ezekben a csapadékos időszakot megelőző hetekben, napokban veteményezni, mert így az elvetett magok sokkal jobban kicsíráznak. Szem előtt kell tartani, hogy könnyen változik a hőmérséklet, és bármikor számíthatunk talaj menti fagyokra is. Azonban van lehetőség arra, hogy megvédjük a már kibújó növényeket, kirügyeztet fákat. Az egyik megoldás erre a fátyolfólia, amely a már kibújó növényeket hatásonal megvédi. Ami a kirügyeztet fákat illeti, több hasznos módszer is létezik, amelyek megoldják vagy csökkentik a fagykárt. Ha a hajnali hőmérséklet a negatív tar-

tományba kerül, főleg ha huzamosabb ideig -5 Celsius-fok alatti hőmérséklet várható, akkor parafingyertyák égetésével tudjuk megvédeni fáinkat a hideghatástól. Ezt a módszert akár egy-két fa esetén is használhatjuk; az ültetvényekben régóta sikeresen alkalmazzák.

Mit veteményezhetünk ebben az időszakban?

Sokakban felmerül a kérdés, hogy melyek azok a növények, amelyek magját szükséges vagy szabad ebben az időszakban vetni.

Ha dughagymát szeretnénk dugtatni, szem előtt kell tartani, hogy egymástól körülbelül 5 centiméternyire és csak 2-3 cm mélyre helyezzük a hagymákat, hiszen a sűrűségük befolyásolni fogja a későbbi termést.

Ebben az időszakban már el lehet vetni a különböző zöldségmagokat. A borsó, a spenót, a saláta, a retek és a gyökérzöldségek magját a fentebb említett okok miatt időszerű talajba helyezni.

Nézzünk néhány kifejezést, amelyeket a mindennapokban rendszeresen használunk, mégis hajlamosak vagyunk helytelenül használni őket. Ez a három kifejezés a vetni, dugtatni és ültetni. Ezt a három kifejezést legtöbbször összekeverjük, ezért tisztázzuk, hogy melyik mire vonatkozik.

Hagymát *duggatunk*. Tehát amikor dughagymát helyezzünk a ta-

lajba, ez a művelet helyes meghatározása. Magot *vetünk*, azaz amikor bármilyen magot a talajba helyezük, ezt a kifejezést használjuk rá. Amikor teljes növényt vagy szervet helyezzünk a talajba, a műveletet *ültetésnek* nevezzük.

Ne feledjék, kertészkedni mindig öröm, de legfőképpen ebben az időszakban tudjuk befolyásolni az évi termést. Ha ezekben a napokban jól és szakszerűen végezzük el a munkát, fáradozásunk nagy eséllyel megtérül.

CSONTRITKULÁS – a néma csonttolvaj

www.calcidin.ro

A gyógyuló csontok háromszöge!

erős csontok

egészséges fogak

Ez egy táplálékkiegészítő. Olvassa el a tájékoztatót/a dobozon levő információkat. ELÉRHETŐ GYÓGYSZERTÁRAKBAN.

Csontvázunk egy ház alapszerkezetére hasonlít, mivel megtartja a test függőleges helyzetét. Amikor ez a szerkezet módosulásokat szenved, mobilitási és ellenállási problémák lépnek fel.

A csonttömeg elvesztésével járó egészségi problémákat orvosilag csontritkulásnak (osteoporózis) nevezik. Népi elnevezése, a „néma csonttolvaj” egyértelműen arra hívja fel a figyelmet, hogy a csontritkulás minden tünet nélkül alakul ki. Csak bizonyos vizsgálatok során, például csonttörés után lehet látni, hogy fennáll-e ez az állapot.

A statisztikák szerint a csigolyatörések mintegy 60%-át évente csontritkulás okozza. Súlyos az, hogy ezek a törések leggyakrabban az időseket érintik, akiknek hosszú felépülési időre van szükségük, és akik gyakran szembe-sülnek komplikációkkal.

A csontritkulás megjelenésének okai

Az embertől független okok:

- Nem – ellentétben a férfiakkal, a nők nagyobb százalékban szenvednek ezzel a problémával;
- Életkor – nagyon gyakran 60 év felett jelentkezik vagy a menopauza utáni időszakban;
- Korai menopauza – főként 40 év alatt;
- Csonttörésre és csontritkulásra való genetikai hajlam;
- Bizonyos, például a pajzsmirigyet, májat, vesét, beleket vagy ízületeket érintő bántalmak.

Az embertől függő okok:

- Csökkentett fizikai aktivitás;
- Kalciumban szegény étrend;
- Bizonyos gyógyszeres kezelések – szteroidok, antiepileptikumok, nyugtatók, véralvadásgátlók;
- Dohányzás;
- Túlzott alkoholfogyasztás.

Megoldás – egészséges csontok háromszöge

A csontritkulás esetén a megelőzés fontos szerepet játszik, beleértve a mozgást (fizikai gyakorlatok, rendszeres sportolás), a helyes táplálkozást és a megfelelő étrend-kiegészítők fogyasztását. Az egészséges és erős csontok érdekében fontos, hogy a szervezetnek időben biztosítsunk három lényeges elemet: a kalciumot, a D3-vitamint és a K2-vitamint, amelyek együtt alkotják az egészséges csontok úgynevezett háromszögét.

A meglévő tanulmányok szerint a táplálékbevitel és a csak kalciumot tartalmazó, „csontbázisnak” nevezett étrend-kiegészítők fogyasztása nem feltétlenül járul hozzá a csontok megfelelő mineralizációjához. Ez az úgynevezett „kalciumparadoxonnak” köszönhető, amely révén a kalcium ahelyett, hogy közvetlenül elérné a csontokat és megerősítené azokat, felhalmozódik, és lerakódik az erek falán, ami az artériák meszesedését okozza. Ennek megelőzésére szervezetünknek mindhárom elemre egyszerre van szüksége: kalciumra, K2-vitaminra és D3-vitaminra.

Míg a D3-vitamin segíti a kalcium megfelelő felszívódását a vérben, addig a K2-vitamin megvédi az erek falát a kalciumlerakódástól a GLA-kalciumtartalmú) fehérjék aktiválásával. A K2-vitamin használata nélkül a GLA-fehérjék nem aktiválódnak, és a kalcium nem szívódik fel a csonttömegbe. A kalciumlerakódás megelőzésével a K2-vitamin és a D3-vitamin hozzájárul az egészséges véregek megtartásához, valamint a szív- és érrendszeri betegségek, például az érelmeszesedés vagy a szívinfarktus megelőzéséhez.

„A magyar nyelv mellett döntöttem”

(Folytatás a 6. oldalról)

– **Szigorú tanár voltál?**

– Inkább igényes, de talán valamit jól csináltam. Hogy mit, azt nem tudom pontosan, de úgy érzem, hogy tanítványaim közül soha senki nem haragudott meg rám. Az 1-es pedagógiai fokozat elnyeréséért írt dolgozatokkal kapcsolatosan, akit nem tanítottam, azoknak a jelölteknek is elmondtam, hogy én segíték, és mindent megteszek, hogy jól sikerüljön, de a jelölt részéről elvárom a komoly, igényes munkát. – Éppen ezért fordultam a tanárnőhöz, mert az a híre, hogy amit kienged a kezéből, azt tíz év múlva is lehet vállalni – hangzott el a meglepő válasz. Az ilyen megjegyzésekért is érdemes volt dolgozni.

– **Bár Ludast említetted, „képzős tanárként” sem késtek az elismerések.**

– A tanítóképzőben sok eredményt tudtunk felmutatni, egymást érték a különböző versenyek, amelyeknek itthoni és Kárpát-medencei szakaszán díjakat nyertünk, a főiskolásokkal diákkonferenciákon vettünk részt Magyarországon is, ahonnan jutalommal tértünk haza. Kicsit viccesen, képletesen szólva tanárként csak egy kicsit meglöktem őket, és gurultak maguktól. Nekem már nem kellett alapozni, az

én feladatom valóban az irányítás volt, és annak követése, hogy az alapok mennyire épülnek be a diákok ismereteibe.

1992-ben a Bolyai Farkas líceum és a tanítóképző anyanyelvi csapataival, ami a Fele-fele nevet kapta az összetételből kiindulva, Murvai Éva kolléganővel készítettük fel a diákokat, és a Kovásznán tartott országos anyanyelvművelő versenyen a tisztességes ötödik helyen végeztünk. Akkor alakult meg az Anyanyelvpolók Erdélyi Szövetsége, amelynek alapító tagjai között voltam. 1993-ban ugyanazzal a csapattal harmadik helyezettek lettünk, majd kétszer elhoztuk az első díjat. Tartottuk a kapcsolatot a székely megyékkel, részt vettünk például az Erdővidéki Napok anyanyelv- és helytörténeti vetélkedőjén, ahol a tanítóképző öttagú csapatával elsőkké lettünk. Egymást követték az elismerések, az Implom József Középiskolai Helyesírási Versenyen többször is eljutottunk a Kárpát-medencei döntőbe, ahol több díjat is nyertünk, a győri Szép Magyar Beszéd Versenyen két díjazott diákom volt. A sikersorozatból meg kell említenem, hogy a Kézdivásárhelyen tartott VII. Erdélyi Kossuthszónokversenyen főiskolai diákom eljutott a budapesti országos döntőre. Tudományos diákkonferenciá-

ról néprajzi jellegű dolgozattal középiskolai diákom első díjat hozott.

2005-ben a tanítóképzőben megalapoztuk a Tarisznya című diáklapot, amely ma is működik.

2012-ben az Anyanyelvpolók Erdélyi Szövetségének tagjaként meghívtak az országos verseny középiskolások teljesítményét elbíráló zsűrijébe. Kezdeményezésemre az iskolában évről évre kolléganőm segítségével megtartottuk a helyesírási versenyt, és legjobb diákjaink eljutottak az országos szakaszra. Ebből állt a tanári pályám – mutat az asztalt beborító oklevelek sokaságára, amelyek közül „néhányat” számba vettünk.

– **Ennyi év tapasztalatával miért tartod fontosnak az anyanyelv oktatását, megszerettetését?**

– Úgy gondolom, hogy a közép-nemzedékhez tartozó tanító- és óvodapedagógus nemzedék, amelyet az 1990-es évektől a marosvásárhelyi tanítóképzőben kineveltünk, meggyenk magyarságának az alapját képezi. Sokszor elmondtam, hogy büszke vagyok, amikor gyakran meghívunk a különböző anyanyelvi vetélkedők zsűrielnökének, és érzem, látom, hogy rájuk lehet bízni a nyelvet, a jövőt, amit én mindig fontosnak éreztem. Volt tanítványaim, köztük azok is, akik a kolozsvári bölcsészkaron tanítanak,

felkeresnek, telefonálnak, szakmai kérdésekben, írásaikról megkérdezik a véleményem, ami jólesik.

Mindezek alapján úgy érzem, hogy valamivel én is hozzájárultam az erdélyi szellemiség megmaradásához, anyanyelvünk ápolásához, amiben őszintén hittem. Ha az ember hitelesen tanít, azt a diák megérzi, és lelkesebbé válik.

– **Nemsokára kezdődnek az iratkozások az előkészítő osztályba. Véleményed szerint miért fontos, hogy az iskolát kezdő kisdíjak anyanyelvükön lépjenek be a tudás birodalmába?**

– A magyar családban felnövő gyermek magyarul gondolkodik. Véleményem szerint az anyanyelvi alapok az I-IV. osztályban alakulnak ki, ezért a nyelv tisztaságára nagyon kell vigyázni. Fontos más nyelveket is tanulni, de abban az esetben, ha az anyanyelvi alap nem elég erős, sem azt, sem a tanult nyelvet nem fogja igazán birtokolni a diák. Lelkileg is törést okozhat a gyermek életében, hogy addig egyfajta közösségben élt, egyfajta nyelven beszélt, és hirtelen egy másfajta közegbe kerül, ez a változás rányomhatja bélyegét a későbbi teljesítményére.

Felnőttekként is figyelünk kell, hogyan beszélünk, pedagógusként pedig, Péntek János professzort idézve, a nyelv szegényedő légkörében meg kell találnunk azokat a pilléreket, amelyekkel az anyanyelv

tanáraiként tehetünk valamit. Itt, Erdélyben a nyelvi elszegényesedés mellett anyanyelvünk bántó szennyezettsége ellen is.

– Hosszan említetted a diákjaid által elért díjakat, elismeréseket. A magadéról ezúttal kolléganődet, Tróznér Erzsébet Paulát idézem, aki szerint a Romániai Magyar Pedagógus Szövetség Ezüstgyopár díját azért a munkáért érdemelted ki, ahogyan „az anyanyelv kiemelt fontosságára, az irodalomszeretetre, az olvasás iránti fogékonyságra” oktattad, szoktattad a pedagógusi pályá buvörében élő és jeleskedő diákjaidat. Számos feladatot elvégzése mellett 1995-ben adta ki két kötetben Tételmodellek (a magyar érettségi anyagához) I-II. című munkáját. Hadd tegyük hozzá, hogy tevékenységedet a romániai oktatásügy a Gheorghe Lazăr pedagógiai díj első fokozatával jutalmazta.

Végül a pályaképet azzal egészíthetnénk ki, hogy családotban sem feledkeztél meg pedagógusi küldetéséről, amit gyermekeid szerint néha túlzásba vittél. Ennek ellenére lányod, Molnár-Kovács Emese jogi végzettséggel is megmaradt a tanítói pályán, fiad, dr. doc. Molnár-Kovács Zsolt a kolozsvári BBTE doktorátusvezető előadótanáráként az ókortörténeti és régészeti tanszéken őskor- és ókortörténetet tanít, ásatásvezető régészként pedig az őskort kutatja.

		1.	EZ VOLT ADÁM	RÓMAI 1500 BECÉZTT LÁSZLÓ	SZÜL AZ ÁLLAT	MUTATÓ-SZÓ	FÉNYKÉP	ÓSI FEGYVER NAGYIEK KEDVENCE	KIRÁLYI ÜLŐHELY	KIS HÁZ	... MI A KŐ TYUKANYÓ (PETŐFI)	PIET VAN ... (FLAMAND ÍRÓ)	LEKVÁR MARÓ VEGYI ANYAG	KOROG A GYOMRA	NÉZNI TUD	MÁZOL
Horváth Imre egyik kétsoros versét idézzük a rejtvény fősoraiban.		Z														G
	FRANCIA RT.			... FEUCHT-WANGER VENDEGLŐI LAP				GYEREK (CIGÁNY) BECÉZETT RÓBERT					MENNYI? NÉPES ÁLLAM			
	FONTOS FÉM DOBOGÓS SPORTOLÓ KAPJA				A NYELŐCSŐ RÉSZÉ GÉPEMBER						PÁRT ÖSSZEAD ELŐTAG: MIRIGY					RÓMAI 50 NYÁJAT HAJT
2.	B	MAGYAR VÁROS	HÁZAT EMEL APUT SZERETI		HOZZÁTARTÓZÓ APUT NYEZETTŐL					... NIN, USA-BELI IRÓNÓ NŐI NÉV (MÁJ. 13.)					MAGAD CSÓR	
	ARRA A HELYRE TESZ			FÁBA VÉS LAPOS FENEKŰ CSÓNAK		VÉR-CSPORT IZOMKÖTŐ			IDŐS (RÖV) HANGSOR		ÉTLEN VÉNI NÉMÁN RÚGI			TOLSZTOJ IFJ. IRÓNK (FERENC)		
	FELIX ... DE VEGA CARPIO (SP. ÍRÓ)		MÁSHOLLET IGAZOLÁSA ÓCSKA, RÉGI				TUDJA, KI VAGY GÉPKOCSIJA VAN					OLASZ SZERELEM KEZDŐPONT				
	SZÍNDARAB GAZDASÁGPOL. (MI-HÁLY)			HORDÓ-NYÍLÁS KÉZI HOSSZ-MÉRTÉK				AFRIKAI ÁLLAM DOLGOZIK A MOZDONY					NÉMET AUTOMÁRKA ÓGÖRÖG PIACTÉR			
		SZILAJJÁ TESZ PANAMA AUTÓJELE				KI NEM ÁLLHATÓ AZ ŐN VEGYJELE					RITKA (NÉMET) RÓMAI HAT			ALÁ ÉNEK		
	GALILEI NÉVJELE OLASZ NÉVELŐ		KÉNES VASÉRC KIS ÍRÁSJEL			HOSSZÚ NŐI SÁL ODAJUT				MULAT MADRIDI SPORT-KLUB					TESLA (RÖV) FÉLSZI	
		KIS FOLYÓ MEGHOSZ-SZABBÍTÓ			...GAY (ATOM REP. GÉP) ÉNEKEK ... (BILBIA)					ÉNEKES-MADÁR TÁRGYI KERESKEDÉS				NÉVELŐ NŐI NÉV (SZEPT. 16.)		FŐLÖTTÉBB KELLEMETLEN
	GYŐRI SPORTKLUB		HÁTSÓ RÉSZ! CSELEKEDET		LÉTEZIK KORAI GYÜMÖLCS		FRANCIA RT. PÉNZ (CIGÁNY)		ECET-CSEPPEKI FORMA		OROSZ VÁROS FEKETE I. GÓLYÁJA					KILO (RÖV) GÖRÖG BETŰ
	HÚZOTT		MUZSIKÁL TELLŰR ÉS JÓD VEGYJELE				ZACSKÓ ...SAN (KINAI HEGYSÉG)					JUTTAT HAJÓ HÁTSÓ RÉSZÉ			RÓMAI KETTŐ TESZ HELYEZ	
	VIVÁTOZIK DIZOLVÁL		VASÚTI JÁRDA LENG A SZÉLEIN!				RÉGÉSZ ÓRÓME KEMÉNY A SZÉLEIN!						CERUZA KÁTÉI			
		HÁZHELY LITER (RÖV)				VISZKÉTST ENYHÍT EGYETLENEM!					JÖLLAKÁST OKOZ NÉMET AUTÓJEL					
L.N.J.	H														MÉHLAKÁS	

Március 24-i rejtvényünk megfejtése: **A legjobb dolgunkban csináljuk a legnagyobb örültségeket.**

Román döntetlen Izraelben

Felkészülési mérkőzésen Románia labdarúgó-válogatottja 2-2-es döntetlenre játszott Izraellel, kedden, Netanjában. A kispadról Edward Iordănescu által irányított együttes az első félidőt kétgólos előnyben zárta, a házigazdák szünet után egyenlítették, és kis híján a győzelmet is megszerezték, a románok ugyanis a második játékrészben nagyon visszavetk a tempóból, és átengedték az irányítást vendéglátó-juknak.

A mérkőzés nyitányán némi mezőnyjáték után vezetéshez jutott a román válogatott: Denis Man jobb oldalról remek passzal találta meg Cicăldău, aki megforgatta közvetlenül ellenfelét, és mesteriala a hálóba helyezte (10. perc, 0-1). Kevesebb mint negyedóra telt el a gól után, és kétgólosra nőtt a román előny: a csapatkapitány, Vlad Chiriches labdát szerzett a középpályán, bevett az üres területre, majd a leshatáron várakozó Manhoz továbbított, aki könnyedén bevett az ellenfél kapuját (23., 0-2). A hazai találatok szünet után következtek, mindkettőt Dabbur jegyezte: az 56. percben egy jobb oldali szögletet követően védhetetlenül fejtelt a hálóba (1-2), majd a 85.-ben a bünte-

Jegyzőkönyv
Labdarúgó-válogatottak felkészülési mérkőzése: <i>Izrael – Románia 2-2 (0-2)</i>
Netanja, vezette: Daniel Bogdan Stefanski (lengyel).
Gólszerzők: Cicăldău (10), Man (23.), illetve Dabbur (56.), Rus (85.).
Sárga lap: Solomon (79.), illetve Nedelcearu (79.), Rus (84.).
<i>Izrael:</i> Marciano – Kandil (46. Yad Abu), Dgani, Goldberg, Davidzada – Kanichowsky (73. Safouri), Natcho (50. Glazer), Abu Fani (46. Peretz) – David (65. Haziza), Dabbur, Baribo (46. Salamon).
<i>Románia:</i> Niță – Manea, Chiriches (46. Nedelcearu), Burcă, Toșca (58. Bancu) – Cicăldău (58. Bordeianu), M. Marin (79. Rus), Olaru (79. Oct. Popescu), Mihăilă, Ivan (58. Alibec), Man.

Eredményjelző
<i>Labdarúgó-válogatottak felkészülési mérkőzései:</i> Anglia – Elefántcsontpart 3-0, Hollandia – Németország 1-1, Spanyolország – Izland 5-0, Belgium – Burkina Faso 3-0, Franciaország – Dél-afrikai Köztársaság 5-0, Dánia – Szerbia 3-0, Svájc – Koszovó 1-1, Horvátország – Bulgária 2-1, Katar – Szlovénia 0-0, Izrael – Románia 2-2, Észak-Írország – Magyarország 0-1.

tőterületen, a kapunak háttal állva kapott labdával ráfordult, és a román védők gyűrűjében könnyedén egyenlített (2-2).

„Igyekszünk inspirálódni a jó és nagyon jó dolgokból, és elemezni azt is, ami kevésbé ment jól – értelt az mérkőzést követően Edward Iordănescu. – Ne felejtjük el, hogy az első félidőben akár 3-0 is lehetett volna,

és a másodikban is volt három-négy gólszerzési lehetőségünk. Sajnos, végül döntetlenre zárult a mérkőzés, de bízom benne, hogy a mostani tapasztalatok alapján júniusban más mentális erővel tudunk majd pályára lépni a Nemzetek Ligájában. Nagyon hiszek a csapatban rejlő lehetőségekben, a Görögország elleni mérkőzés második félidejében, és

Fotó: FRF

ma is megmutattuk, hogy megvan az eszköztárunk, de ha nem alakítunk közös frontot a csapat mögött, és nem vagyunk pozitívabbak, konstruktívabbak, akkor nem tudunk majd eredményt elérni. Négy nap után, amikor csak a játékosok fele volt a pályán, a másik fele a szobákban, betegen, felróni az edzőnek, hogy nem változtatott a csapat játékán, tiszteletlenség! Legyünk tárgyilagosak, ha bírálni akarunk, különben kudarcsok leszünk a következő selejtezőben is. Mert Iordănescu elmegy, és jön más, majd kezdhetjük előlrol az egészet: szerintem nem ezt akarjuk! Igen, megtörténhet, hogy a következő selejtezőt is elbukjuk, de

én erősen hiszem, hogy van bennünk lehetőség, és ez a csapat erőt mutat majd! Ez egy olyan csapat, amelynek támogatásra van szüksége, kívülről is, nem csak belülről, és ha ezt megkapja, képes eredményt elérni!”

Románia júniusban négy meccset játszik a Nemzetek Ligája B divíziójában: 4-én Montenegróban, 7-én Bosznia-Hercegovinában lép pályára, majd 11-én Finnországot, 14-én pedig Montenegrót fogadja. A sorozat szeptemberben zárul, 23-án Finnországba látogat az együttes, majd hazai pályán Bosznia-Hercegovina ellenében fejezi be szereplését.

Portugália és Lengyelország is világbajnoki résztvevő

A portugál és a lengyel válogatott is kijutott Európából a november 21-én kezdődő katar labdarúgó-világbajnokságra, miután a kontinentális pótselejtező második fordulójában kedden előbbi az északmacedónokat, utóbbi pedig a svédeket győzte le.

Az ötszörös aranylabdás Cristiano Ronaldo vezette portugál csapat 2-0-ra verték Észak-Macedóniát, amely múlt csütörtökön nagy meglepetésre 1-0-ra legyőzte és kiejtette az Európa-bajnoki címvédő Olaszországot. A portói mérkőzésen elsősorban Bruno Fernandes villogott a hazai oldalon, ugyanis csapatának mindkét gólját ő szerezte.

Chorzówban a Robert Lewandowskival felálló lengyelek kiegyenlített meccsen gyűrték le a svédeket, akik az első félidőben többször kerültek helyzetbe, mint vendéglátójuk. A szünet után azonban tizenegyeshez jutott a házigazda, a büntetőt pedig Lewandowski nem hibázta el, így a vendégeknek kellett futniuk az eredmény után. Svédország próbálkozott becsülettel, a lengyelek viszont jobban éltek a kínálkozó lehetőségekkel, és Piotr Zielinski 73. percben elért találatával eldöntötték a vb-szereplés kérdését.

Európában még egy pótselejtezős párharc van hátra, azt júniusban rendezik, mert a skót-ukrán meccset az ukrainai háborús helyzet miatt elhalasztották, s ennek a párharcnak a győztese majd Walezzel játszik a vb-szereplésért.

Peru csípte meg a pótselejtezőt érő ötödik helyet Dél-Amerikában

A perui labdarúgó-válogatott 2-0-ra legyőzte a vendég Paraguay együttesét a novemberben kezdődő katar világbajnokság dél-amerikai selejtezősorozatának 18., utolsó fordulójában, ezzel megőrizte a pótselejtezőt érő ötödik helyet. Ellenfele az Egyesült Arab Emírségek vagy Ausztrália válogatottja lesz a pótselejtezőn, amelyet június 7-én rendeznek Dohában.

Eredmények, 18. forduló: Bolívia – Brazília 0-4, Chile – Uruguay 0-2, Ecuador – Argentína 1-1, Peru – Paraguay 2-0, Venezuela – Kolumbia 0-1.

A végeredmény: 1. (vb-résztvevő) Brazília 45 pont/17 mérkőzés, 2. (vb-résztvevő) Argentína 39/17, 3. (vb-résztvevő) Uruguay 28/18, 4. (vb-résztvevő) Ecuador 26/18, 5. (vb-pótselejtezős) Peru 24/18, 6. Kolumbia 23/18, 7. Chile 19/18, 8. Paraguay 16/18, 9. Bolívia 15/18, 10. Venezuela 10/18.

Az első négy helyezett kijutott a novemberben és decemberben sorra kerülő katar világbajnokságra, az ötödik pedig interkontinentális pótselejtezőt játszik.

Dramai körülmények között Afrikából utolsóként Kamerun jutott ki

Kamerun válogatottja is kijutott a november 21-én kezdődő katar labdarúgó-világbajnokságra, miután az afrikai selejtező harmadik szakaszának keddi visszavágóján hosszabbításban 2-1-re nyert Algéria vendégként, amelynél így idegenben szerzett több góljának köszönhetően bizonyult jobbnak. Kamerun korábban már hét alkalommal (1982, 1990, 1994, 1998, 2002, 2010, 2014) szerepelt vb-n.

Eredmények, 3. szakasz, visszavágó: Algéria – Kamerun 1-2 (0-1, 0-1, 0-1) – hosszabbítás után, továbbjutott Kamerun 2-2-es gólkülönbséggel, idegenben szerzett több góllal; Tunézia – Mali 0-0, továbbjutott Tunézia 1-0-s összesítéssel; Marokkó – Kongói DK 4-1 (2-0), továbbjutott Marokkó 5-2-es összesítéssel; Szenegeál – Egyiptom 1-0 (1-0, 1-0, 1-0) – tizenegyesekkel: 3-1, továbbjutott Szenegeál 1-1-es gólkülönbséggel, 3-1-re megnyert tizenegyespárbajt követően; Nigéria – Ghána 1-1, továbbjutott Ghána 1-1-es gólkülönbséggel, idegenben szerzett góllal.

Egygólos magyar győzelem Belfastban

A magyar labdarúgó-válogatott kedden 1-0-ra nyert Észak-Írország vendégeként a belfasti barátságos mérkőzésen. Marco Rossi szövetségi kapitány együttesének győztes gólját Sallai Roland szerezte az 56. percben, így a magyarok ötödik találkozójukon is veretlenek maradtak a szigetországban.

Az első perctől a magyarok birtokolták többet a labdát. Marco Rossi tanítványai lassú, sok passzból felépülő támadásépítésben gondolkodtak, ezzel szemben a hazaiak labdaszerzés esetén megpróbálták átrohanni a magyar középpályán, vagy egyből kiugratással próbálkoztak, viszont így keveset volt náluk a labda. A meddő magyar mezőnyfőlény ellenére az első harminc perc egyetlen helyzetét a szigetországiak hagyták ki: miután Nagy Zsolt eladta a labdát, az északír csapatkapitány, Steven Davis jobb külsővel a jobb

kapufát találta el. A magyar csapat a letámadó rivális miatt nehezen tudott támadólag fellépni, ezáltal gyakran hátrafele kellett játszani, így pedig alig volt olyan akció, amely eljutott volna a hazai kapuig. Az első kaput eltaláló magyar próbálkozásra 34 percet kellett várni, de Sallai lövését vetődve védte a hazai kapus. A szünet előtt még Dibusznak kellett bravúrral hártania, hogy gól nélküli döntetlennel vonuljanak szünetre a csapatok.

A második félidőt az északírek kezdték jobban, Dibusznak ismét észnél kellett lennie Charles kiugrásánál, hogy megóvja kapuját a góltól. A magyarok aztán hamar visszavették a játék irányítását, majd Sallai labdaszerzéséből a vezetést is megszerezték: az 56. percben Nagy Zsolt keresztlabdájába McGinn rosszul ért bele, így Sallai elcsípte a kapujából kifutó Peacock-Farrell előtt, majd az üres kapuba gurított (0-1).

Összességében továbbra is a magyar csapat járatta többet a labdát, de helyzeteket továbbra sem tudott kidolgozni, vi-

szont a rivális sem veszélyeztette Dibusz kapuját. A hajrában is sokáig csendesen csordogáló mérkőzésen a magyar válogatott könnyedén őrizte minimális előnyét, ám az utolsó öt percre nagyobb sebességi fokozatba tudott kapcsolni a hazai gárda. Dibusz két nagyszerű fejest és egy közeli lövést is bravúrral hártott, így végül nagymértékben hozzájárult az 1-0-s győzelemhez.

A magyar válogatott legközelebb júniusban lép pályára, amikor négy mérkőzést játszik a Nemzetek Ligája élvonalát jelentő A divízióban. Elsőként június 4-én az Eb-ezüstérmes angolokat fogadja a Puskás Arénában zárt kapuk mögött.

Mesterméreg

* *Marco Rossi (Magyarország):* „Két külön meccset láttunk. Az első 80 percig tartott, amikor kontrolláltuk a találkozót, majd jött az utolsó tíz perc, amikor beszorultunk, de az előbbi miatt megérdemelten nyertünk. A hajrában végrehajtott cserék nem működtek, ez is hozzájárulhatott a rossz befejezéshez. Tétmérkőzéseken más lesz a pályán lévő csapat összeállítása ilyen helyzetben, de ettől függetlenül túl sok labdát veszítettünk. A Nemzetek Ligájában, ahol Olaszország, Anglia és Németország lesz az ellenfél, sokkal jobban kell majd koncentrálni. A futballban viszont az egyetlen dolog, ami számít, az a győzelem. Támadójátékban többet vártam játékosaimtól. A pálya utolsó negyedén mindig hiányzott valami, nem volt, aki befejezze az akciókat. Próbáltam több lövést kérni, de így is volt két-három lehetőségünk, amivel eldönthettük volna a meccset. A honosított Callum Styles ismét jó benyomást keltett, mert nem fél a körülményektől és az ellenfelektől sem, így kifejezetten jó helyen van nála a labda.”

* *Ian Baraclough (Észak-Írország):* „Csapatomnak óriási lehetőségei voltak a hajrában, amely így megérdemelte volna az egyenlítést. Hiába birtokolták többet a labdát a magyarok, nagy helyzeteink nekünk voltak. Az ellenfél a kapusának köszönheti a győzelmet.”

Nego Loic, Sallai Roland és Szoboszlai Dominik (b-j) gólrőme a belfasti Windsor Park stadionban játszott Észak-Írország – Magyarország felkészülési mérkőzésen 2022. március 29-én. MTI/Szigetváry Zsolt

Jegyzőkönyv
Labdarúgó-válogatottak felkészülési mérkőzése: <i>Észak-Írország – Magyarország 0-1 (0-0)</i>
Belfast, Windsor Park, 18 ezer néző, vezette: Rob Harvey (ír).
Gólszerző: Sallai (56.).
Sárga lap: Cathcart (27.), Davis (58.), Dallas (85.), Saville (85.), illetve Sallai (55.), Lang (74.), Nagy Á. (85.).
<i>Észak-Írország:</i> Peacock-Farrell – McNair, Cathcart, Ballard (82. Hume), Brown – McCann, Davis (61. Saville), Lane (61. Dallas) – McGinn (68. Lavery), Magennis (46. Charles), Whyte (68. Thompson).
<i>Magyarország:</i> Dibusz – Lang (81. Kecskés), Orbán, Fiola – Nego (81. Bolla), Styles (81. Vécsei), Schäfer, Nagy Zs. – Sallai (72. Gazdag), Szoboszlai (65. Nagy Á.) – Szalai Á. (72. Ádám).

Megidézett Kárpátalja Jótekonysági előadás a Hagymányok Házában és online

A Magyar Állami Népi Együttes április 1-jére tűzi műsorra Megidézett Kárpátalja, Hágókon innen és túl című előadását a Hagymányok Házában. A szervezők az online is követhető előadásból befolyt összeget a szomszédban kialakult háborús helyzet miatt otthonaikból menekülni kényszerültek megsegítésére ajánlják fel. Az élő előadás felvétele április 8-ig a nap 24 órájában bárhol elérhető, s támogató jegy vásárlására is van lehetőség.

Dr. Csermák Zoltán

A Megidézett Kárpátalja, Hágókon innen és túl című előadást nyolc éve mutatta be a Magyar Állami Népi Együttes. A produkció a magyar színpadi néptáncművészet történetében először tárja – egy antológia keretében – a közönség elé a Keleti-Kárpátokban és annak előterében, a Kárpátalján élő népek: magyarok, ukránok, ruszinok, románok, cigányok, zsidók sokszínű és gazdag tradicionális kultúráját. Kiemeli mindazt, ami e népek hagyományaiban közös, és mindazt, ami nemzeti sajátosság. A hangsúlyt a közös gyökerekre helyezi, szemléletesen érzékeltetve a közös történelmi múltból származó hasonlóságokat. A hagyomány átörökítése, a saját és a velünk együtt élő népek folklórnyelvének ismerete egyúttal a találkozások és saját magunk megismerésének lehetőségét teremti meg. A színház ezeknek a találkozásoknak az esélye és tükrö. A tükör, amibe jó belenézni, ami annak is felmutatja, aki megalkotja, és annak is, aki majdan nézőként éli át a csodát.

Az előadásnak napjainkban különösen szomorú aktualitása van. A szomszéd országból menekülő kizsárazott Magyarországra, a katalizma példás összefogást váltott ki az emberekből. A Hagymányok Háza a tánc nyelvén szól az elesettekhez, s Megidézett Kárpátalja című előadását jótekonysági célra adja elő. Sokan személyesen tekinthetik meg a népszerű darabot, a Kárpát-medencében és a diaszpórában élők online követhetik az előadást, amelynek zenei szerkesztője, Pál Lajos így emlékezik a táncjáték születésére. „Az előadás előzményeként a Kincses Felvi-

dék és az Örök Kalotaszeg összeállításokat említhetem. Fiammal, Pál István Szalonnával úgy éreztük, hogy Kárpátalja nagyon színes hagyományait érdemes a nagyközönség elé tárni. Az elképzelést tett követte, s elkezdtek sorra felkeresni azokat az adatközlőket, akiket emberöltőkkel azelőtt már megismertem. Így jutottunk el a Técsői Bandához, elutaztunk Máramarosra, az avasi románoknál jártunk, s még élő lakodalmos zenészekről is sikerült gyűjtenünk. Külön színfoltot jelentettek a karácsonyi kántálóknak. Jól lehet én még korábban ismertem nagyszerű klezmer zenészeket, de mindegyikük elvándorolt a vidékről. Nem nyugodtunk bele, Pista fiam New Yorkban a munkácsi rabbinál gyönyörű lakodalmos imádságokat vett föl, amiket itthon újratantultunk, s a műsorban is helyet kaptak. Az összeállításban tehát magyar, ruszin, zsidó, nagypaládi cigánydallamok is felcsendülnek. Az utóbbi azért is érdekes, mert Martin György az anyaországhoz tartozó Kispaládon és Botpaládon is gyűjtött. Amíg nem volt határ, 1947-ig a nagypaládi cigányok átjártak muzsikálni a másik két település lakodalmaiba.

Az értékes anyagot Fitos Dezső, Kocsis Enikő, Kökény Richárd és Mihályi Gábor állította színpadra. A produkció olyan jól sikerült, hogy mikor a haditudósításokban gyakran szereplő Csernyihivben vagy Csernyivciben léptünk fel, a közönség nem akarta elhinni, hogy ugyanazok a táncosok szerepelnek a különböző darabokban. Valóban, a művészek tökéletesen megértették a ruszin és cigánytáncok nyelvét, s szívvel-lélekkel osztották meg tudásukat az egybegyűltekkel. A hangszerpark is autentikus, a furulyától a tárogatóig, a havasi kürtig mindenféle instrumentumok megszólalnak. A dallamok új stílusúak, de sikerüket annak is köszönhetik, hogy énekelhetőek s népszerűek. Egy ruszin vándordallal magam is szerepeltem a darabban. Ez igazi különlegesség, mindenkinek volt egy saját dala, hogy amikor a hegyeket járta, énekeről már messziről megismerték.”

Információ:

<https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mane/program/megidezett-karpatalja/20220401-1800-0>

Megjelent az Erdélyi Gyopár friss száma

A hölgyeket köszönti az Erdélyi Gyopár friss száma, ilyenkor, tavasz tájékán az EKE tagszervezetei nőnap túszervezetési napon a nők iránti csodálatát. Teremtés és teremtett világ szépségét igyekszik felfedezni az EKE-sek társasága, mely nyitott, befogadó, másokat is szívesen látó. Hogy mi minden áll e csapat érdeklődésének középpontjában, annak tükrö az Erdélyi Gyopár.

Az osztályok hírei mellett bel- és külföldi túraleírások, síversenyek vannak terítéken. A természet csodái között ezúttal a maroshévízi vízesés és a Nagy-Molhás tőzegmohaláp bemutatása van

son. Aki nemese nyomában jár, a bethlenszentmiklósi Bethlen-kastélyhoz érhet el, de elindulhat Torda-Aranyos kincseinek nyomában is a Hazajárók csapatával. Aki a virágot szereti, annak most a Domogled-Cserna-völgy Nemzeti Parkban a helye, és ha valaki azt szeretné, hogy a következő generációkra ne terhet, hanem virágzó örökséget hagyjon, akkor az ökolábnyomokra kell figyelnie.

Csak nyitott szemmel járni, égre nézve, friss vizet kóstolgatva, virágillatban Erdélyben vagy a nagyvilágon – erre biztat a kiadvány. Arra ösztökél, hogy nézve, látva, érezve kimondhassuk: mesés föld, melyen mi lakhatunk. (közlemény)

ANAF
Agencia Națională de Administrare Fiscală

Közlemény ingó és ingatlan javak eladásáról

A 2015. évi 207-es, módosított és kiegészített törvény pénzügyi eljárás törvénykönyvre vonatkozó 250. cikkelyének 2. bekezdése értelmében közöljük az érdekeltekkel, hogy 2022. április 12-én 10 órai kezdettel a Szovátai Pénzügyi Osztály székhelyén – Szováta, Fő út 159. szám, Maros megye – árverésen értékesítik az alábbi javakat (IV. árverés):

I. ingó javak:

- 2004-es évjáratú, kék, benzines Renault Megane személygépkocsi, kikiáltási ár 3791 lej + 19% héa
- Hasító-daraboló körfűrész (40%-os kopás), kikiáltási ár 2572 lej + 19% héa
- Szegélykőfűrész (35%-os kopás), kikiáltási ár 997 lej + 19% héa
- Szalagfűrész rönkvágásra (35%-os kopás), kikiáltási ár 6868 lej + 19% héa

II. egy adós tulajdonát képező ingatlan (első árverés).

- 2300 négyzetméteres beltelek (kaszáló), Szovátán, a Rakottyás (Ráchitei) utcában (szám nélkül), telekkönyvszáma 52788/Szováta; kikiáltási ár 170.734 lej, héamentes.

Aki valamilyen címen jogot formál a fenti javakra, értesítse erről a végrehajtót az árverés időpontja előtt.

A vásárlásban érdekeltek az árverés előtti napig mutassák be a következő iratokat: vásárlási ajánlatot, a kikiáltási ár 10%-át kitevő részvételi díj kifizetését igazoló iratot (az összeget a Szovátai Kincstárhoz kell befizetni, használatra a Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal, IBAN-számla: RO06TREZ482506701XXXXXX, adószám 4322670), az ajánlattevőt képviselő személy meghatalmazását, a román jogi személyeknek a Cégbíróság által kibocsátott cégbejegyzési okirat másolatát, a külföldi jogi személyeknek a cégbejegyzési okirat román nyelvű fordítását, a romániai magánszemélyeknek a személyazonossági igazolvány másolatát, a külföldi magánszemélyeknek a személyi igazolvány vagy az útlevél másolatát, valamint saját felelősségre tett nyilatkozatot, hogy nem az adós cég közvetítője.

A vásárlónak kötelessége a sajátos törvények betartása, például az környezetvédelmi, a nemzeti vagyon védelmére vonatkozó stb.

Bővebb tájékoztatás a Szovátai Pénzügyi Osztály székhelyén vagy a 0265/570-310-es telefonszámon. Az eladási közlemény közzétételének időpontja: 2022. március 31.

A Marosvásárhelyi idősothton,

a 2011. évi 286-os kormányhatározatnak a közpénzből fizetett szerződéses állásokra érvényes keretszabályozására vonatkozó előírásainak értelmében, versenyvizsgát szervez egy takarítói (G) állás elfoglalására, meghatározatlan időre.

Követelmények:

- általános iskolai végzettség
- legalább egy év szakmai gyakorlat

A versenyvizsgára az idősothton Marosvásárhely, Zsidó Vértanúk utca 29–31. szám alatti székhelyén kerül sor: április 26-án 10 órakor lesz az írásbeli vizsga, majd április 29-én 10 órakor az állásinterjú.

A beiratkozási iratcsomót az idősothton székhelyén lehet benyújtani április 15-én 10 óráig. A részvételi feltételek, a szükséges iratok listája és a könyvészet az idősothton székhelyén és a www.caminmures.ro honlapon tanulmányozható.

Bővebb felvilágosítás a 0365/404-480-as telefonszámon, 107-es mellék, 10–14 óra között, és a helyszínen.

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó		• Emma vendéglő,	- 0740-083-077
- információ	- 118-932	hidegtálok készítése	- 0365/404-664
- általános	- 118-800	• Prefektúra	- 0265/266-801
• Központosított ügyelet		• RDS-RCS	- 0365/400-401
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,			- 0365/400-404
Csendőrség, Mentőállomás):	112	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-801-929
• Rendőrség	- 0265/202-305	- vidék	- 0265/929
• SMURD (betegekkel		• Delgaz Grid	- 0265/200-928
kapcsolatos információk)	- 0265/210-110		- 0800/800 928
• Sürgősségi szolgálat:		• Aquaserv:	
- gyermekeknek	- 0265/210-177	- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
Marosvásárhelyi		- közönségszolgálat	- 0265/208-888
Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	- központ	- 0265/208-800
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,			- 08008 208-888
otthongondozó szolgálat,		• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
8–16 óra között:	0736-883-110	• Vasútállomás	- 0265/236-284
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés	
	- 0265/312 436	(0-24 óra), professzionális balzsamozás	
	- 0265/250-120	Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
	- 0265/263 351		- 0744-282-710
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
• Marmed	- 0265/250-344	koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
járóbeteg-rendelő:	- 0756-468-658	koszorúk	- 0745-606-269
	- 0729-024-380	és halottszállítás	- 0758-047-604
Labor	- 0751-114-307	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
			- 0265/262-907
	e-mail: marmed@marmed.ro ,		
	www.marmed.ro	Méltányos reklámdíj fejében	
• Dora Optics	- 0733-553-976	állandó szereplője lehet	
• Dora Medicals	- 0265/212-971	a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.	
• Radiológia, echográfia		Várjuk jelentkezését	
Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446	a 0265/268 854-es telefonon.	

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

ALKALMAZUNK FÉRFI MUNKAERŐT TEJFELDOLGOZÓ ÜZEMBE, a csomagolóreszlegre. Érdeklődni lehet a 0773-316-377-es telefonszámon. (66385-I)

Márciusi kedvezmények!

20% KEDVEZMÉNY

- Progresszív lencsékre
- Kékfényszűrős lencsékre
- Napszemüvegekre

A KIVIZSGÁLÁSOK ELŐZETES ELŐJEGYZÉS ALAPJÁN TÖRTÉNNEK!

MAROSVÁSÁRHELY (KÖZPONT) P-ța Mărășești, nr. 21. 0733 553 976	DICSŐSZENTMÁRTON Str. Victoriei, nr. 21. 0736 386 353	MEDGYES Str. Pompierilor nr. 4. 0735 830 678
MAROSVÁSÁRHELY (TUDOR) B-dul 1 Dec. 1918, nr. 126. 0755 088 379	SZÁSZRÉGEN (LIBERTÁTI) B-dul Libertății 12/2 0733 553 971	NYÁRÁDSZEREDA Str. Pompierilor, nr. 1. 0733 553 973
SZÁSZRÉGEN (CARDINAL) Str. Cardinal Alexandru Todoa, nr. 25/A 0728 908 856	MAROSLUDAS Str. B-dul 1 Dec. 1918, nr. 7. 0735 786 853	SEGESVÁR Str. Mihai Viteazu nr. 40 0770 810 855

Marosvásárhelyi Rádió Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

MINŐSÉGI GRÁNIT SÍREMLÉKEK TAVALYI ÁRON!

AZ AJÁNLAT
2022 ÁPRILIS 30-IG,
VAGY A KÉSZLET EREJÉIG
ÉRVÉNYES!

A KÉP
ILLUSZTRÁCIÓ!

transGranit
Gránit síremlékek forgalmazása

NYÁRÁDTÓ, FŐ ÚT, 446/B (KÖZEL A SÖRGYÁRHOZ),
TEL: 0265-328663, 0738-795191,
WWW.TRANSGRANIT.COM

LEVÉLSZAVAZATÁT

ÁPRILIS 2-IG ADJA LE ÖN IS MAROSVÁSÁRHELYEN AZ RMDSZ IRODÁBAN!

HÉTFŐ - PÉNTEK 8:00 - 20:00
SZOMBAT (ÁPRILIS 2.) 9:00 - 17:00
DÓZSA GYÖRGY U. 9

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

RABLAPROGRAMBA illő autót vásárolok, az elszállítását és forgalomból való törlesztését vállalom. Tel. 0748-882-828. (15130-I)

ELADÓ jó minőségű szilvapálinka, 40 lej/liter, és gyümölcspálinka, 30 lej/liter. Tel. 0740-348-335. (15454)

ELADÓ székely ruha 13-14 éves kislánynak. Tel. 0743-856-759. (15478)

ELADÓK süldök és hizott disznó. Tel. 0740-463-935, 0265/320-382. (15313)

LAKÁS

KIADÓ 2 szobás tömbházlakás a Szabadság utcában. Tel. 0771-653-905. (sz.-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALJUK házak felújítását, fa-, ács-, bádógosmunkát, cserépforgatást, tetőkészítést. Tel. 0746-739-502. (15464)

TETŐFEDŐ KFT. vállal tetőkészítést, tetőjavítást, ácsmunkát, bádógosmunkát, szigetelést, meszelést, bármilyen kis javítást. Tel. 0746-972-003, György Attila. (15389-I)

VÍZ-, GÁZ-, FŰTÉSSZERELÉST vállalok. Tel. 0746-638-960. (15164)

CSERÉPFORGATÁS, tetőjavítás, Lindab-tetőlemez, meszelés, bármilyen munka. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0754-553-856, Jani. (15242)

„Nem múlnak ők el, kik szívünkben élnek,
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.”

(Juhász Gyula)

Fájó szívvel emlékezünk március 31-én a küküllődombói születésű
COSTIN PÉTERRE

halálának 15. évfordulóján.

Felesége, Erzsébet, fia, Szabolcs és Ildikó, leánya, Matild, imádott

unokái: Anna és László, anyósa, apósa, anyatársa, apatársa, testvére, sógornői, sógorai és családjuk. (15508-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a forrón szeretett, gondos édes-apa, drága jó nagytata és dédtata, apatárs, unokatestvér, rokon és jó barát,

KULIGOVSKY LÁSZLÓ életének 92. évében, 2022. március 29-én drága lelkét visszaadta Teremtőjének. Drága halottunk földi maradványait április 1-jén 13 órakor helyezük örök nyugalomra a marosvásárhelyi református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
A gyászoló család. (15502)

RÉSZVÉTNYLIVÁNÍTÁS

Fájó szívvel búcsúznunk LÁSZLÓ ZSÓKA munkatársunktól, aki 2022. március 29-én, életének 52. évében elhunyt. Öszinte részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! A Koronkai Polgármesteri Hivatal munkaközössége. (-I)

Megrendülve búcsúznunk volt osztálytársunktól, dr. GÖNCZY PÉTER ZSOLTTÓL. Öszinte részvétünk a gyászoló családnak. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Temetése április 22-én Németországban lesz. A Bolyai Farkas Liceumban 1961-ben végzett XI. B-s osztálytársai. (15496-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Szomorú szívvel emlékezünk március 31-én a volt marosvásárhelyi lakosra, TÖRÖK ANDRÁSRA (Bandi tata) halálának első évfordulóján. Akik ismerték és szerették, gondoljanak rá kegyelettel. Nyugodjon békében! Emlékét őrzi szerettei. (15476)

Mély fájdalommal, soha nem múló szeretettel és a hiány lelküzdhetetlen érzésével emlékezünk március 31-én a lőrincrévei születésű NAGY MIHÁLY volt tűzoltó őrnagyra halálának második évfordulóján. Áldott emlékét örökre őrzi felesége, lánya, veje, két unokája és három dédunokája. (15490-I)

MAGYARORSZÁGI ORSZÁGGYŰLÉSI VÁLASZTÁS ÉS ORSZÁGOS NÉPSZAVAZÁS

Azok a választópolgárok, akik még nem kaptak eddig szavazási levélcsomagot és élni szeretnének választójogukkal, ne várjanak a kézbesítésre, keressék fel Magyarország Csíkszeredai vagy Kolozsvári Főkonzulátusát és érdeklődjenek a szavazási levélcsomag iránt!

Ezúton felhívjuk a választópolgárok figyelmét, hogy a szavazat csak az azonosító lap helyes kitöltése és aláírása esetén érvényes!

A szavazatokat zárják a kis borítékba, majd a lezárt kis borítékot és a kitöltött azonosító nyilatkozatot helyezték a nagy borítékba!

A nagy borítékot is le kell zárni! A lezárt borítékot **április 3-án 19 óráig** kell eljuttatni a főkonzulátusra!

